

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХОДОЗНАВСТВА
Кафедра корейської філології

Кваліфікаційна робота магістра
з філології на тему:

ПОРІВНЯЛЬНА ТИПОЛОГІЯ ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ
КОРЕЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Студентки групи МПкор 56–18
факультету сходознавства
денної форми здобуття освіти
Освітньо–професійної програми
Галузевий переклад: корейська мова,
англійська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно)
перша – корейська
Раєвської Олександрі Євгеніївни

Науковий керівник:
к. філол. н., доц. Урядова В.Д.

Допущена до захисту

«___» _____ 2019 року

Завідувач кафедри

(Підпис) Кан Д. С.
(ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ПОНЯТТЯ ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ.....	8
1.1 Граматична категорія як мовна складова.....	8
1.2 Граматична категорія ввічливості корейської мови.....	12
1.3 Історія досліджень граматичних категорій корейської мови.....	21
1.4 Дослідження граматичних категорій української мови.....	25
1.5 Методологія наукового дослідження.....	30
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I.....	41
РОЗДІЛ II ОСОБЛИВОСТІ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ.....	43
2.1 Аналіз граматичної категорії відмінку іменника в корейській та українській мовах.....	43
2.2 Аналіз граматичної категорії часу дієслова в корейській та українській мовах.....	56
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II.....	66
ВИСНОВКИ.....	67
АНОТАЦІЯ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72

ВСТУП

Мова це не лише, як пише В. Гумбольдт, "сховище народного духу, культури, об'єднана енергія народу, дивовижно зафіксована в певних звуках", але й система значень як власне мовних, так і предметних, що існують у вигляді ідеальних образів [4, 116]. Тому мова завжди втілює національну своєрідність народу, національне бачення світу, а вивчення мов світу це також досягнення "історії думок" і почуттів людства.

Останні десятиліття ХХ століття відзначені зростаючим інтересом лінгвістів до функціональної сторони мови. Цей факт зумовлює активний розвиток комунікативної лінгвістики та прагматики. Саме тоді стало зрозумілим, що уявлення дослідників про мову як самодостатню систему знаків виявилось дещо застарілим. Тоді лінгвісти почали розглядати мову як форму, спосіб життєдіяльності людини, вираження особистості й організації міжособистісного спілкування в процесі спільної діяльності людей.

Наука про мову стає наукою про людину, про структуру її ментальності, про способи її взаємодії з навколишнім світом і з іншими людьми. Як писав В. Гумбольдт, "вивчення мови відкриває для нас, окрім власне її використання, ще й аналогію між людиною і світом взагалі та кожною нацією, що самовиражається в мові" [4, . 80].

На земній кулі існує понад п'ять тисяч мов. Кожен народ розмовляє власною мовою. Однак можна стверджувати, що люди світу розмовляють єдиною мовою, бо всі мови мають дуже багато спільного. Так, зокрема, у всіх мовах для вираження думки використовують звуки, зі звуків будують слова, а зі слів – речення. Спільні ознаки, властиві всім мовам світу, називають універсальними (від лат. *universalis* "загальний").

Кожна мова є надбанням певного народу. Вона не тільки найпотужніший засіб спілкування, знаряддя думки, а й дух народу, його історія і необхідна умова існування культури народу. Мова є засобом духовного формування особистості. У ній зафіксовано історичний досвід попередніх поколінь, неповторний

менталітет етносу, його духовні надбання. Вона допомагає краще зрозуміти людину в її минулому і сьогодні. Мова, крім цього, є важливим державотворчим чинником, засобом консолідації народу.

Спостерігається становлення антропологічної лінгвістики, що ставить нові завдання перед дослідниками. Вирішення таких завдань базується на принципі антропоцентризму, тобто "вивченні мови з метою пізнання її носія" [6, 207–227].

Антропоцентризм, як особливий напрямок дослідження відкриває широку перспективу для теоретичного та практичного дослідження складних за своєю структурою явищ, дає можливість по-новому поглянути на питання не лише мовознавства, але й інших наук, що пов'язані з людиною та її діяльністю, побачити їх системність і взаємозв'язок.

Виникнення мовознавства, як і будь-якої іншої науки, зумовили практичні потреби (навчання грамоти, оволодіння культурою усного та писемного мовлення, вивчення іноземних мов тощо). Згодом воно розвинулося в розгалужену систему дисциплін.

Об'єктом мовознавства є людська мова. Предметом цієї науки є природа й сутність мови, її будова, структура, встановлення системи мови, походження мови, зміни в мові, фактори цих змін, виникнення та розвитку письма, його види, встановлення зв'язку між мовою та письмом, класифікація та типологія мов, встановлення їх контрастності, виділення мовних сімей та родин.

Мовознавство досліджує людську мову загалом і всі існуючі конкретні мови як різноманітні її вияви, індивідуальні втілення. Нині мовознавство є не просто єдиною наукою, а сукупністю споріднених наук, які розглядають мову з різних точок зору та вивчають різні її компоненти.

Мова є суспільним явищем, яке виконує певні функції, які сприяють людському спілкуванню. У працях з мовознавства можна визначити єдність таких функцій: інформаційної, комунікативної, емотивної та когнітивної. Інформаційна функція полягає в тому, що мова є засобом пізнання, збирання й

оформлення всіх тих знань, які накопичені людьми в процесі їх існування. Різновидами цієї функції є функція збереження інформації, контактна функція, функція оформлення культурних цінностей.

Комунікативна функція реалізується у спілкуванні, розмовах, діалогах. Вона створює суспільство як соціум і може слугувати для самовираження особистості.

Емотивна функція охоплює величезний діапазон у мовленнєвій поведінці людини. Ця функція мови реалізується в художній літературі, ораторському мистецтві, у дискусійному мовленні – суперечці, пісні, опері тощо. Когнітивна функція виражає спогади, роздуми, підготовку до усних висловлювань і формування письмового тексту, творчу діяльність та ін.

Мовознавство також тісно пов'язано з іншими науками, які сприяють його розвитку протягом століть. До таких наук належать народознавство, логіка, етнограф, історія, літературознавство, анатомія, медицина та інші. За рахунок цього, мова розвивається та досліджується на багатьох рівнях [6].

Основним об'єктом дослідження для науковців у мові є її лексичний та граматичний склад. Вивчаючи граматику мови, мовознавці приділяли велику увагу дослідженням у сфері граматичних категорій – однієї з мовних категорій, що трактується як система взаємно протиставлених рядів граматичних форм слова, об'єднаних однорідними значеннями.

Ця магістерська робота досліджує особливості, функції, відмінності та історію досліджень в сфері граматичних категорій на матеріалі корейської та української мов.

Оскільки кожна мова до сих пір швидко розвивається, багато науковців звертаються до перегляду складу мов і об'єктом їх досліджень є граматичні категорії різних частин мови. Це виконується для того, щоб підтвердити ті факти, що існували раніше, або для того, щоб розробити підґрунтя для існування нового у мові. Крім цього корейська мова та культура дуже активно поширюються на теренах України, тому для подальшого розвитку необхідно

акцентувати увагу на спільності між народами навіть на рівні мови. Саме у цьому полягає актуальність нашого дослідження.

Наукова новизна нашого дослідження полягає у розгляді, класифікації та порівнянні граматичних категорій іменника та дієслова на основі корейської та української мов.

Об'єктом дослідження є граматичні категорії відмінку, часу, виду та способу дії корейської та української мов.

Предметом дослідження є особливості розвитку, побудови та перекладу граматичних категорій у складі корейської та української мов.

Метою нашої роботи є дослідження історичного розвитку, його сучасний стан, класифікація та виявлення спільних та відмінних якостей граматичних категорій обраних мов.

Методи дослідження. У цій магістерській роботі використовуються такі методи як порівняльно–історичний, за допомогою якого визначаються дослідження мовознавцями граматики та її категорій у певний проміжок часу; описовий метод для більш чіткого уявлення про граматичні одиниці корейської та української мов, а також методи зіставлення та порівняння граматичних категорій, їх спільні та відмінні риси, а також їх переклад.

Завданням дослідження є:

1. Виявити значення граматичних категорій у сучасному мовознавстві.
2. Розглянути етапи дослідження мовознавцями та їх досягнення в аспекті граматики корейської та української мов.
3. Визначити граматичні категорії, які існують як в корейській, так і в українській мовах.
4. Проаналізувати обрані спільні граматичні категорії.

5. Виявити особливості, функції, спільні та відмінні риси граматичних категорій та сприяти розвитку у їх дослідженні та перекладі.

Теоретична значущість дослідження полягає у тому, що більш чітке розуміння граматики шляхом зіставлення корейської та української мов сприятиме доцільному розумінню структури цих мов та зробить внесок у дослідження та переклад граматичних категорій.

Практичною цінністю дослідження є подальше використання його результатів для більш детальних досліджень, при викладанні дисциплін з мовознавства, теорії та практики перекладу, а також при здійсненні перекладів з корейської мови на українську та навпаки.

Апробацію результатів магістерської роботи здійснено на конференції «До світу через мови» (Київ, 20–22 березня 2019 року).

РОЗДІЛ І

ПОНЯТТЯ ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ

1.1 Граматична категорія як мовна складова

Мова – знакова система та основний засіб спілкування між людьми. Вона дозволяє не тільки виражати думки, пізнавати навколишній світ та слугує засобом передачі інформації між людьми. Існує багато факторів, які впливають на зміни в мові, наприклад можуть бути класова або професійна диференціація, зміни цілісності населення, історичний та науковий розвиток, рівень освіченості суспільства.

Мова виконує функції, які є життєво важливими для цілого суспільства, груп людей та окремої особистості. Головними функціями є мислетворча та комунікативна, які є способом творення і передачі думки. Похідними функціями є експресивна, ідентифікаційна, номінативна, гносеологічна та інші функції мови [2].

Невід’ємною частиною кожної мови є її граматичний склад. Протягом останніх десятиліть увага мовознавців приділяється питанням, пов’язаних з загальною теорією граматики мови та комплексним вивченням її компонентів. Складність розуміння теоретичних засад граматичного ладу мови зумовлена, в першу чергу, розв’язанням проблеми його структурної організації, а також наявністю різних підходів до аналізу та відокремлених у ньому граматичних одиниць.

Грамматика мови – це система тісно пов’язаних правил, в яких дослідження одного компоненту мови неминуче призводить до перегляду інших ряду інших частин. Грамматика як наука поділяється на:

- формальну, яка вивчає структуру та власне граматичні форми;
- контенсивну (семантичну), яка вивчає значення цих структур і форм;

- синхронічну, що вивчає будову мови на умовно виділеному часовому етапі;
- діахронічну, яка вивчає мовну будову під час її історичного розвитку [5].

Основною складовою граматики є граматична категорія. Термін «категорія» позначає загальне поняття по відношенню до видового поняття. У сучасних дослідженнях поняття граматичної категорії більшою мірою опрацьовано на матеріалі морфологічних категорій, які сконцентровані у двох основних частинах мови – іменнику і дієслові.

Граматична категорія – це ряд форм, об'єднаних спільним значенням, і формальним вираженням усередині якого є протиставлення. Категорію числа ми відносимо до граматичних категорій, оскільки вона об'єднує мовні одиниці на основі спільної семантики. Всередині цього об'єднання протиставляються граматичні значення однини й множини, які формально виражаються за допомогою спеціальних закінчень.

Формальне вираження – важливий аспект граматичної категорії. Те значення, яке в одній мові може існувати як граматичне, а в іншій як лексичне, то розрізняють граматичні й поняттєві категорії. Наприклад, розрізняють граматичну категорію роду та поняттєву категорію статі. Поняттєва категорія статі є універсальною, оскільки всі люди розрізняють чоловічу і жіночу стать, незалежно від мови, якою користуються [10].

Мови світу відрізняються одна від одної не тільки кількістю і складом граматичних категорій, а й кількістю протиставлених компонентів усередині категорій. Наприклад, в українській мові є сім відмінків, в англійській – два, в російській – шість, у корейській – вісім.

Граматичні категорії поділяються на морфологічні й синтаксичні. До морфологічних належать категорія роду, числа, відмінку, виду, часу, способу, особи; до синтаксичних – категорія активності/пасивності, комунікативної

спрямованості (розповідні, питальні та спонукальні речення), категорія стверджуваності/заперечуваності, синтаксичного часу та способу. Морфологічні категорії поділяють на класифікаційні й словозмінні.

Класифікаційні категорії – це такі категорії, компоненти яких виступають як рубрики класифікації слів. Класифікаційні категорії також називають словотворчими або дериваційними. Так, зокрема, класифікаційною є категорія роду іменників і категорія виду дієслова, оскільки іменники класифікуються за родами (кожен іменник належить до певного роду), а дієслова розподіляються між трьома видовими групами – дієсловами доконаного чи недоконаного виду або двовидовими [11].

Щодо словозмінних категорій, то у них слово може набувати певного значення залежно від іншого слова, з яким воно поєднується в реченні. До словозмінних категорій також можна вживати термін «релятивний». Словозмінними ми можемо назвати категорію роду прикметників, адже родова форма прикметника залежить від поєднуваного з ним іменника. Словозмінною є також категорія відмінка: кожна іменна частина мови змінюється за відмінками.

Розгляд дієслівних категорій у плані їхньої кількості і функціонального навантаження, а отже, визначення статусу, ускладнюється тим, що, як уже зазначалося, погляди вчених на окремі граматичні категорії у традиційній граматиці та новітніх дослідженнях функційно – категорійного спрямування не завжди збігаються, іноді є суперечливими, тому потребують переконливої аргументації.

Труднощі у виділенні дієслівних граматичних категорій, як зазначає О. Селіванова, зумовлені неоднозначним тлумаченням їхнього плану змісту або підґрунтя в плані лінгвістичної онтології [24]. Особливо слід зважати на те, що дієслівні категорії перебувають у тісному взаємозв'язку, взаємозумовленості та

взаємопроникненні, через що значення однієї категорії нерідко вкладається в значення іншої та виходить за межі власне–морфології. Тож деякі з них перебувають і в сфері інших мовних рівнів.

На прикладі граматичних категорій дієслова виразно простежується у їхньому складі три угруповання, що репрезентують ознаки трьох рівнів граматики – морфологічного, словотвірного і синтаксичного. Саме це дало підстави вченим кваліфікувати їх як міжрівневі, тобто такі, що виявляють ознаки двох або більше граматичних рівнів [4, 139]

1.2. Категорія ввічливості у корейській мові

Специфікою мови кожної культурної спільноти визначається система етикетних форм спілкування, символів, образів тощо. У свою чергу в мовленні кожної людини, в арсеналі її комунікативних засобів значне місце посідає мовленнєвий етикет, що розглядається як система усталених форм спілкування, прийнятих відповідно до соціальних ролей комунікантів і моральних норм поведінки людей у суспільстві, коли, з одного боку, такі норми регулюють, а з іншого боку, виявляють стосунки між членами даного суспільства приблизно за такими векторами: свій – чужий, старший – молодший, далекий – близький, знайомий – незнайомий тощо [23].

Дослідження категорії ввічливості сучасної корейської мови вбачається актуальним, оскільки проблема адекватного вживання мовленнєвих форм категорії ввічливості, як і питання, пов'язані з визначенням нормативності використання того чи іншого рівня ввічливості в різних комунікативних ситуаціях, посідають чільне місце у функціональній граматиці корейської мови. Однак у працях із загального мовознавства досить часто не враховується можливість вираження в мові соціально–особистісних відносин між людьми за допомогою граматичних засобів, а якщо про це згадується, то не завжди конкретно й правильно.

У мовленнєвому етикеті передається соціальна інформація про адресанта й адресата, детермінуються ступінь їхнього знайомства, особисті стосунки (за умови знайомства), стосунки за віком, службовим становищем, вказується, в яких умовах (офіційних або неофіційних) відбувається спілкування тощо.

Національно–культурна специфіка мовленнєвої поведінки проявляється в тому, що стилістичні засоби, які мають типову стилістичну маркованість, у різних культурах можуть бути пов'язані з нетотожними комунікативними ситуаціями, з різними стереотипами поведінки. Категорія ввічливості відображає правила та норми етикету, що становлять суттєву частину мовленнєвої ввічливості в східних культурах.

У корейській мові існує досить розвинута лексико–граматична (власне мовна) категорія ввічливості, різні мовні рівні якої передають ієрархічне поняття більшої чи меншої формальності, прямолінійності та шанобливих форм ставлення до адресата. У даній мові наявна значна кількість словотворчих, морфологічних, лексичних засобів, за допомогою яких утворюються форми вираження ставлення мовця і до адресата, і до об'єкта мовлення – від найввічливішої, офіційної, нейтральної до дружньої та фамільярної.

Форми ввічливості – це мовні засоби вираження різного роду соціальних (у широкому значенні цього слова) стосунків між мовцем, його співбесідником і людьми, про яких іде мова. Виходячи з цього, форми ввічливості можна визначити як найбільш відповідні до ситуації і статусу співрозмовників мовленнєві форми, що передають коректне та шанобливе ставлення учасників спілкування. Відповідність мовленнєвих форм до ситуації зумовлюється як індивідуально, так і культурою, традиціями кожної конкретної країни. Категорія ввічливості сучасної корейської мови та засоби її реалізації в процесі комунікації в українській науці раніше не досліджувалися.

Недостатнє теоретичне підґрунтя, прогалини та майже повна відсутність у вітчизняному сходознавстві досліджень із корейської мови, брак методик із викладання даної мови, з якими фахівцям доводиться стикатися на практиці, негативно позначаються на рівні підготовки спеціалістів з корейстики. Вивчення форм ввічливості є також суттєвим для загального мовознавства, оскільки ми маємо справу з явищем, недостатньо дослідженим у загальнолінгвістичному плані.

Окрім того, зважаючи на динамічний розвиток міжкультурної комунікації, звичним явищем стали контакти носіїв різних культур і мов, національно–культурні чинники яких істотно впливають як на елементи та категорії мовного коду, що формують неповторні мовні картини світу, які відрізняються від концептуальних, так і на власне процес спілкування; важливим стає врахування національних особливостей учасників комунікації для успішного спільного

досягнення мети у міжкультурному спілкуванні. До таких особливостей належать національно–культурна своєрідність мовної картини світу певного народу та національно–культурна специфіка мовленнєвої поведінки представників певної нації.

Більшість труднощів, що виникають у процесі спілкування представників різних народів, пов'язані саме з недостатнім знанням елементарних основ міжкультурних контактів, культурно зумовленої вербальної та невербальної мовленнєвої поведінки.

Значення форм ввічливості оцінюється по–різному, але більшість дослідників погоджуються з думкою, що вони передають соціально–особистісні відносини між мовцем, слухачем і особами, про яких іде мова. Один і той самий зміст повідомлення, як пише відомий корейський дослідник Лі Іксон, може виражатися по–різному, залежно від соціальних стосунків між людьми, в чому й полягає значна особливість корейської мови [13].

Категорія ввічливості це функціонально–семантична універсалія, формами якої виступають засоби вираження різного роду соціальних (у широкому значенні цього слова) стосунків між мовцем, його співбесідником і людьми, про яких іде мова.

Лінгвістична ввічливість спрямована на відповідне використання мови з метою підтримання процесу комунікації, але мовленнєве спілкування не відбувається в соціальному вакуумі. Партнери по комунікації завжди перебувають у конкретних стосунках, що певною мірою впливають на саме спілкування. Таким чином, категорія ввічливості відображає систему ритуалізованих стратегій комунікативної поведінки (мовної і немовної), правила та норми етикету, що становлять суттєву частину мовленнєвої ввічливості в східних культурах.

Отже, ввічливість це вияв поваги до комуніканта, відповідно до прийнятих у певному суспільстві правил і норм, що є принципом успішного процесу

комунікації, в якому відображені комунікативні традиції певного етносу. Комунікативну категорію ввічливості корейської мови складають два підвиди: категорія адресиву, що передає відповідне ставлення комуніканта до слухача повідомлення, та категорія гоноративу, що виражає ставлення адресанта до суб'єкта чи об'єкта дії в реченні.

Серед корейських фахівців, що досліджували категорію ввічливості, найбільш відомими є Ім Хобін, Чхве Хйонбе, Хо Ун, Лі Хісин, Ю Чханкюн, Кім Мінсу, Нам Гісім, Квон Чжеіль, Сон Хомін. Вони дотримуються традиційного підходу, їх дослідження побудовані переважно за морфологічним принципом і є таксономічними за своїм методом, тому в них досить незначна увага приділяється класифікації та пошуку відповідної назви певним лінгвістичним маркерам категорії ввічливості [17].

Автори також не пояснюють належним чином, чому мовець змушений обирати той чи інший рівень ввічливого ставлення. У своїх працях корейські лінгвісти Сон Гічхоль, Кім Чжонтхек, Со Чжонмок, Хан Гіль, Кан Гюсон, Кім Чжонсук, Лі Чжонбок, Кім Тхейоп, Лі Юнха та ін., досліджуючи категорію ввічливості корейської мови, особливо велику увагу приділяють проблемі класифікації та диференціації форм ввічливості за рівнями.

Представники американської корейстики С. Мартін і Р. Ховелл спробували зробити етнографічний та соціолінгвістичний аналіз рівнів ввічливості корейської мови.

У російськомовних наукових працях питання категорії ввічливості залишалося поза увагою науковців і тому практично не досліджувалося. Відомий мовознавець О.О. Холодович лише згадує про існування в корейській мові категорії ввічливості, проте він визначає її як категорію особистого ставлення чи орієнтації. Дослідженням категорії ввічливості займався Ю.Н.Мазур, який виділив 4 рівні ввічливості.

В Україні дослідженням корейської мови займаються Л.Г. Скалозуб, яка досліджує фонетику корейської мови, Ю.Л. Мосенкіс займається питанням

походження корейської мови та її місцем у генеалогічній класифікації мов, Р.І. Синишин вивчає корейськи в українській мові, однак категорія ввічливості ще не була предметом спеціального дослідження.

На кожному рівні існує своя ввічлива форма, граматичні засоби якої виражають в мовленні ставлення до слухача у певній ситуації спілкування. Тому вважаємо, що до високого рівня належить шаноблива форма, звичайного високого – гречна, звичайного низького – фамільярна, низького – проста, загалом високого – дружня, загалом низького – інтимна (панмаль) форми. Таким чином, нараховується шість рівнів ввічливості категорії адресиву сучасної корейської мови, чотири з яких належать до формального стилю, а два – до неформального, для кожного рівня подано відповідну граматичну форму з українською назвою.

Рівні та форми ввічливості корейської мови представлені у систематизованому вигляді. Дослідники зазвичай виокремлюють два види граматичних категорій ввічливості: категорія ввічливості по відношенню до адресата (комунікативний аспект) або так звана категорія адресиву (термін "адресив" запропонований В. Котаньським, який вживав його в значенні, що відповідає поняттю "адресивна форма") передає ставлення мовця до співрозмовника; і суб'єктно-об'єктна категорія ввічливості або категорія гоноративу – до осіб, про яких іде мова (семантичний суб'єкт і/або об'єкт дії) [8].

Ввічливе ставлення до адресата висловлювання – це мовленнєве вираження ввічливості залежно від оцінювання соціального статусу та віку співбесідника. Граматична система форм ввічливості існує насамперед у дієслові, а також предикативному прикметнику та зв'язці.

Категорія гоноративу – це вираження ввічливості до предмета спілкування в даній комунікативній ситуації.

Шаноблива форма високого рівня категорії ввічливості корейської мови чітко демонструє позицію мовця та слухача, а саме: різницю за соціальними критеріями, тобто розмежування на старшого за статусом, віком, посадою,

рангом тощо та молодшого, зважаючи на стосунки комунікантів – дружні, малознайомі та ін. Ця форма передає найбільш ввічливе ставлення адресанта до слухача повідомлення. Вона використовується співрозмовниками у формальних, офіційних ситуаціях спілкування під час першої зустрічі, знайомства, окрім цього її вживання можливе в підручниках для школярів молодших класів та в листах ділової кореспонденції. Типовими граматичними засобами реалізації даної форми в мовленні є афікси: *니다/습니다, 니까/습니까, 십시오*.

Основними екстралінгвістичними факторами, що впливають на функціонування та вживання засобів шанобливої форми категорії ввічливості, можна вважати статус, рівень знайомства співрозмовників, а в окремих випадках вік комунікантів і умови, в яких відбувається спілкування. Крім того фактори статусу та віку можуть розглядатися як рівнозначні. Проте, коли ступінь знайомства виступає визначальним критерієм у виборі даної форми, фактори статусу та віку нівелюються [3].

Гречну форму звичайного високого рівня категорії адресиву корейської мови застосовують, коли мовець, вищий за статусом, прагне продемонструвати своє ввічливе ставлення до адресата повідомлення. Однак ми приходимо до висновку, що ця форма не є широкоживаною сучасними носіями корейської мови.

Типовими комунікативними ситуаціями вживання гречної форми шанобливого ставлення до адресата є застосування її старшими за посадою, рангом мовцями щодо молодших, одного віку та співробітників, що займають однакову посаду. Таким чином, основними критеріями у виборі мовцем засобів гречної форми категорії ввічливості є: вік, статус і ступінь знайомства комунікантів; у деяких випадках статус і вік розглядатимуться як рівні між собою умови.

Оскільки ця форма досить часто вживається в процесі службово–професійної діяльності, де посада часто залежить від вислуги років працівника.

Основною сферою використання фамільярної форми звичайного низького рівня категорії ввічливості вважаються побутові комунікативні ситуації,

учасниками яких виступають комуніканти, що перебувають у родинних стосунках. Проте головною умовою вживання засобів вираження ввічливості фамільярної форми є вік адресата, який має становити понад 30 років.

Отже, визначальними немовними факторами у виборі засобів фамільярної форми категорії ввічливості є ступінь знайомства та вік комунікантив. При цьому, у переважній більшості випадків, ступінь знайомства співрозмовників характеризуватиметься як "добре знайомі" комуніканти. Однак, і мовець, і адресат повинні зважати, що використання фамільярної форми можливе лише за умови відповідного віку.

Проста форма низького рівня категорії адресиву функціонує в корейському мовленні, коли у переважній більшості випадків мовець виступає старшим за віком і статусом, а реципієнт – значно молодший за нього. Крім того, застосування простої форми спостерігається також у періодичних виданнях, газетах і журналах, у більшості підручників, наукових працях тощо, що можна пояснити так: по–перше, через просторово–часовий розрив між читачем і автором, на відміну від усної комунікації, газетний дискурс розлогіший, повніший, аргументованіший, тому друковані матеріали – газети, журнали тощо – вважаються менш спрямованими на адресата; по–друге, із суто практичних міркувань – вживання простої форми дає можливість зекономити місце в тексті.

Однак, наприклад, зачитуючи опубліковану статтю, доповідь на науковій конференції, виступаючому необхідно змінювати всі форми предикативного дієслова, вираженого засобами простої форми, на засоби шанобливої форми, в протилежному випадку виступ розглядатиметься як прояв неповаги з боку доповідача, що може призвести до комунікативної девіації. Типовими граматичними засобами реалізації даної форми в мовленні є афікси: *는다/니다, 는구나, 으니, 으냐*.

Таким чином, основними екстралінгвістичними чинниками у виборі засобів простої форми категорії ввічливості виступають статус і вік комунікантив (зокрема простежується значна різниця у статусах співрозмовників, а отже, і у

віці), тоді як ступінь знайомства, відходячи на периферію, майже не впливає на обрання мовцем даної форми.

До неформального стилю категорії адресиву належать: дружня та інтимна форми ввічливості. Дружню форму загалом високого рівня охарактеризовано як універсальний засіб спілкування та прояв ввічливого ставлення, оскільки її вживання не обмежується такими чинниками, як соціальний статус, позиція, посада, ранг або вік комунікантів.

Грамотичним засобом реалізації даної форми в мовленні виступає афікс ㄹ. Нами робиться припущення, що сучасні корейські мовці тяжіють до використання дружньої форми загалом високого рівня, що полегшує досить складний вибір відповідного до конкретної комунікативної ситуації рівня ввічливості категорії адресиву корейської мови.

Інтимна форма загалом низького рівня категорії ввічливості вживається мовцем, що займає вищу позицію за віковим чи статусним показниками, стосовно адресата у певній ситуації спілкування. Використання граматичних засобів цієї форми можливе також партнерами по комунікації, чії міжособистісні стосунки характеризуються як тісні дружні, приятельські. Проте вікова різниця в 1–2 роки може стати суттєвим чинником при виборі засобів спілкування. Типовими граматичними засобами реалізації інтимної форми в мовленні є афікси: ㅌ, ㅇ, ㅍ [10].

В сучасній корейській мові існує також гоноративна категорія ввічливості, що пов'язана із ставленням мовця до суб'єкта чи об'єкта дії або стану в певній комунікативній ситуації. У категорії гоноративу можна виокремити три групи граем: ввічливо–суб'єктні (гоноративні або шанобливі), ввічливо–об'єктні (депрециативні або скромні) та нейтральні (що не мають спеціальних маркерів).

Гоноративні форми належать до меліоративного типу шанобливого ставлення, коли лексема, що має комунікативне значення, "звеличує" об'єкт шанобливого ставлення. Депрециативні форми – це пейоративний тип шанобливого ставлення – самоприниження мовця, тобто ввічливо–об'єктні форми вживаються лише

тоді, коли суб'єкт дії – сам мовець або особа, яка має відношення до нього, наприклад, член його сім'ї (звідси і характеристика їх як "скромних" або депреціативних). Нейтральні форми водночас негоноративні та недепреціативні – вони не несуть ніякої інформації щодо шанобливого ставлення адресанта до семантичного суб'єкта/об'єкта повідомлення [12]

Ввічливо-суб'єктні форми використовуються для характеристики дії шанованих (на погляд мовця) осіб, які займають вищу позицію стосовно адресанта у даній комунікативній ситуації. Очевидно, що гоноративні форми не вживаються у реченнях, в яких відсутня друга чи третя особи – семантичний суб'єкт дії або стану. І навпаки, ввічливо-об'єктні форми вживаються лише тоді, коли суб'єктом дії виступає сам мовець або особа, яка має відношення до нього.

1.3. Історія досліджень граматичних категорій корейської мови

Корейська мова є державною народів Корейського півострова: КНДР і Республіки Корея. Оскільки корейська мова також поширена в Китаї, Японії, США, Росії та країнах Середньої Азії, загальна число мовців становить близько 78 млн чоловік. У зв'язку з розвитком корейських технологій та поширенню Халлю, сьогодні корейська мова стає все популярнішою у світі.

Перші теоретичні та практичні граматики корейської мови створені європейськими лінгвістами на основі європейського мовознавства, датуються ХІХ століттям. Впливовими були праці таких науковців, як Готфрід Лейбніц, Рене Декарт та лінгвісти Антуан Арно та Клод Лансло, які були авторами універсальної граматики Пор–Рояля. Перед лінгвістами ХІХ століття та їх попередниками поставало важливе завдання – описати мову, яка за своєю системою не була подібна до інших вивчених мов [2].

Європейські вчені приділяли особливу увагу опису граматики корейської мови, зокрема, частинам мови. У своїх працях вони керувались судженнями, які представили Антуан Арно та Клод Лансло, які вважали, що граматика поряд з деякими іншими областями знань найбільш близька до логіки. Лінгвісти співвідносили окремі одиниці мови з формами мислення і на підставі цього виводили загальні категорії, властиві як корейській, так і європейським мовам.

Наприкінці ХХ століття корейська мова була недостатньо вивченою, але завдяки розвитку торгово–економічних відносин, розширенню культурного обміну, а також активної політики щодо поширення рідної мови і культури в світі призвели до зародження інтересу у лінгвістів до вивчення мови літератури і мистецтва Кореї. Фундаментальними працями того часу можна вважати роботи Олександра Холодовича, Густава Рамстедта та Юрія Мазура.

У корейській мові існує розвинена система стилів мовлення, використання якої регулюється віком і соціальним станом співрозмовників, а також тих, про кого йде мова. Корейська мова вважається однією з найбільш ввічливих мов у світі. За

своїм ладом, корейська мова відноситься до аглютинативних мов – для неї характерне механічне приєднання афіксів до незмінної основи слова та розвинений морфологічний спосіб словотворення. Основними рисами корейської граматики є:

- Основний порядок слів – підмет, додаток і присудок (всі інші частини речення мають довільний порядок);
- Модифікатор завжди стоїть перед словом, до якого відноситься;
- Відсутні правила щодо положення питальних слів у реченні;
- Порядок слів у питальному і розповідному реченнях збігається;
- Велика кількість часток та закінчень, широка система гонорифічних слів та стилів ввічливості;
- Відсутня категорія роду іменників;
- Дозволяється опущення підмета, додатка та інших членів речення [11].

Послідовниками у дослідженнях граматичних категорій корейської мови слід вважати таких лінгвістів як Олександр Холодович, Юрій Мазур, Сонг Хомін, Густав Рамстедт, Сонг Джеджан та ін.

У своїх дослідженнях Г. Рамстедт наголошував, що корейська мова близька до північних та північно–західних тунгусо–манчжурських, монгольських та тюрко–татарських мов, а також відніс корейську мову до атлайської сім'ї мов. Оскільки головним чином Густав Рамстедт у своїй праці керується принципами змінності та незмінності слів, то у корейські слова він поділяє на наступні три групи: іменники, дієслова, частки та незмінні слова [16].

Г. Рамстедт перший включив до складу алтайської мовної сім'ї корейську мову. Перебуваючи в Японії з 1919 по 1930–ті роки і спілкуючись з корейськими студентами, які там навчалися, він познайомився з корейською мовою і з

цікавістю став її досліджувати, домігшись великих результатів. Одним з перших успіхів стало дослідження в книзі «Вивчення етимології корейської мови», в якій він розглядав етимологію через порівняння лексики корейського і алтайських мов.

У роботі «Основи алтайської лінгвістики» (частини I, II, III: 1952 1957, 1966 pp.), опублікованій вже після його смерті, він встановив методом лінгвістичного порівняння відповідність фонем, розкрив збіги з алтайськими мовами, провівши аналіз граматичних морфем, і об'єднав корейську мову в одну групу з алтайськими мовами.

Він висунув гіпотезу про те, що рідною землею алтайських мов є район гірської гряди Великий Хінган: з одного боку, на сході жили предки тунгуської і корейської сімей, на заході – предки монгольської і тюркської родин, а з іншого: на півночі – предки монгольської і тунгуської сімей, на півдні – предки тюркської і корейської сімей.

Після Густава Рамстедта американський вчений Н. Поппе успадковував ідею алтайської основи корейської мови. У своїй книзі «Введення в алтайську лінгвістику» (1965р.) він представив думку Рамстедта про відносини і взаємозв'язки корейської мови з монгольськими, тюркськими і тунгуськими мовами, а також впевнено висловив свою думку про те, що корейська мова найближче знаходиться до тунгуських мов і має основу алтайської [15].

Розглядаючи важливі елементи алтайських мов, які підтверджуються в корейській мові, він припустив, що первісна корейська мова, найімовірніше, найперше відокремилася від прамови.

Олександр Холодович у своїх працях досліджував категорію способу і модальності в сукупності з іншими показниками в рамках форм кінцевої присудковості, а також виділив шість типів способу дії [7].

Продовжуючи роботу над дослідженнями граматичного ладу корейської мови, Юрій Мазур визначив взаємозв'язок між категоріями способу та

цілеспрямованості у питальних та розповідних формах, на прикладі кінцевих компонентів розглядав значення категорії способу та виділив чотири рівні ввічливості у категорії соціальної орієнтації [8].

Сучасна лінгвістика приділяє особливу увагу питанню системності мови і всім її складовим, й зокрема творенню термінів. Термінотворення є підґрунтям для забезпечення активного функціонування мови в усіх сферах суспільного життя її носіїв. Саме терміни «допомагають їй здійснювати одну з основних функцій – пізнавально-інформативну, пов'язану з реєстрацією та збереженням нагромаджених людством знань» [3].

1.4. Дослідження граматичних категорій української мови

Поняття «граматична категорія» і відповідний термін для його позначення вперше до наукового обігу ввів український мовознавець Олександр Потебня наприкінці XIX ст. у фундаментальній праці «Из записок по русской грамматике» [9], присвяченій дослідженню граматичної структури мови. Ця праця значною мірою ґрунтувалася на власне українському мовному матеріалі. Саме вона поклала початок дійсно науковому осмисленню особливостей граматики як науки, сприяла поширенню теоретичних знань у цій сфері та розбудові граматичної (а отже, і морфологічної) термінології [10].

Науковець представив таке визначення поняття «граматична категорія» як «Слово містить у собі вказівку на відомий зміст, властивий тільки йому одному і разом із тим вказівку на один або кілька загальних розрядів, що називаються граматичними категоріями, під які зміст цього слова підводиться на рівні зі значенням багатьох інших» [9]. Таким чином, Олександр Потебня ототожнював поняття граматичної категорії із поняттям «загальний розряд слів» і розумів його як те, що виражається такими поняттями, як «частина мови» та «узагальнені граматичні значення» (роду, числа, відмінка тощо).

З'ясування сутності поняття граматична (морфологічна) категорія належить до принципово важливих питань граматичної теорії, що зумовлене не лише важливістю його в граматиці як науці, але й тим, що, за спостереженням Іллі Кучеренка, «у сучасних мовознавчих працях використовують його дуже часто з різним значенням, внаслідок чого воно набуло і далі продовжує набувати все більше невизначеного змісту, стає невиразним у своєму обсязі, що призводить до різного розуміння самої граматики, до невизначеності її як науки» [8, 44]. Учений констатував той факт, що майже кожне явище має два тлумачення – «нормативне» (назване ще «шкільним», «традиційним») і «наукове» [8]. А це, безперечно, ускладнює розуміння сутності багатьох явищ, пов'язаних із вивченням граматичної структури мови та її одиниць. Особливо це позначається на навчальному процесі у вищій школі, де викладач має не лише ознайомити

майбутніх фахівців–філологів із основами теорії сучасної лінгвістичної науки, а й пробудити в них інтерес до творчого сприйняття наявних у ній дискусійних питань, прищепити навички вмотивованого аналізу лінгвістичних явищ, визначивши при цьому свою чітку позицію.

Традиційний підхід, ретельно описаний протягом багатовікової історії граматичної думки в Україні, що ґрунтується в основному на формально–значенневих засадах, виявився надто стійким, свідченням чого є не лише навчально–методична література з курсу «Сучасна українська літературна мова» для студентів–філологів, а й відповідний академічний курс [24].

Інший, новітній, підхід, що в описах граматичного ладу мови спирається на два основні методологічно вагомні концепти – семантичний і функціональний – і який у сучасних дослідженнях кваліфікують як функційно–категорійний, на жаль, «досі не відображається в навчальних курсах усіх рівнів мовознавчої освіти» [8]. І це при тому, що «граматична теорія...повинна враховувати всі можливі підходи до аналізу граматичної структури мови» [8, 41].

Послідовниками Олександра Потебні у вивченні граматичних категорій були такі російські мовознавці як Олексій Шахматов, Олександр Пешковський, Олександр Реформатський, Михайло Поспелов та інші. Поняття граматичної категорії Олексія Шахматова трактувалося дещо по–іншому – «уявлення про відношення до інших уявлень, супровідне основному значенню, що викликається словом» [11], тобто граматичними категоріями вчений вважав лише категорії роду, числа, відмінка, особи часу, способу, які виокремлювались у системі частин мови. У свою чергу, мовознавець Олександр Пешковський головними граматичними категоріями вважав частини мови, усередині яких виділяються менші: рід, число, відмінок, особа тощо [12]. Схожих поглядів також був й Олександр Реформатський, який кваліфікував граматичну категорію як «об'єднання групи чи сукупності однорідних граматичних явищ, і передусім сукупності однорідних граматичних слів і їхніх форм» [13].

На початку 60–х років ХХ ст. у монографії “Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія” (1961, 1964 рр.) мовознавець Ілля Кучеренко пильно проаналізував погляди Олександра Потебні та його послідовників, простежив історію вивчення основних понять граматики та підвів їх під єдиний теоретичний принцип.

За словами Іллі Кучеренко, у мовознавчій науці встановилося два значення терміну «граматична категорія»:

- граматична категорія як узагальнююче граматичне значення, яке властиве словам і знаходить в них граматичні засоби вираження;
- граматична категорія, як клас слів із характерними граматичними особливостями [14].

Також мовознавець виявив два напрями досліджень граматичних категорій. До першого напрямку належали такі мовознавці, як Михайло Пospелов, Олексій Шахматов, Олександр Мойсеев та інші, які за основу визначення поняття «граматична категорія» брали узагальнююче граматичне значення і протиставляли граматичні категорії частинам мови [11]. Представники другого напрямку закріплювали за цим поняттям обидва значення, тобто і значення класу слів (частини мови), і узагальнене граматичне значення.

Питання однозначності у сутності цього поняття було піднято у статті «Про граматичну форму слова і граматичну категорію» українським мовознавцем Олександром Савченко. Дослідник подав таке визначення граматичної категорії: «Грамматична категорія якраз і є те загальне, що лежить в основі змін слів і сполучень у реченні» [15, 21]. На сучасному етапі розвитку граматичної думки в Україні, зокрема вивчення структури граматичного ладу мови, його компонентів та інтерпретації основних понять, спостерігаються помітні зрушення у плані переосмислення змісту окремих його понять.

Визначення мовознавця Іллі Кучеренко «найбільш загальне поняття граматики, у значенні якого узагальнено відображаються найбільш істотні риси

ряду однорідних граматичних значень, усвідомлюване як діалектична єдність двох чи кількох співвідносних між собою й протиставлених граматичних значень, однорідних за змістом і способом вираження в структурі слів» стало основою для більшості сучасних наукових досліджень, зокрема академічних граматик української мови [14].

Найповніше семантико–граматичну природу дієслова відбивають власне–дієслівні категорії, до яких належать категорії часу, способу і виду, причому перші дві у новітніх дослідженнях визначено як центральні, а останню – як центрально–периферійну змішаного типу, оскільки, з одного боку, вона є семантично мотивованою та непохідною, а з іншого – виявляє транспозиційний характер. За спостереженням І. Вихованця, категорія виду відіграє менш помітну роль у конструюванні семантикосинтаксичної та формально–семантичної структури речення [2].

Змішаний характер ця категорія виявляє також у тому, що, на відміну від категорії часу і способу, вона може транспонуватися у похідні від дієслова інші лексико–граматичні класи слів, а саме: віддієслівні іменники (пор. читання – предметна дія, спрямована на завершення, і прочитання – дія завершена); віддієслівні прикметники (читаний – прочитаний); віддієслівні прислівники (читаючи – прочитавши).

Невласне–дієслівні граматичні категорії – особи, роду і числа – в дієслові мають похідний характер і залежать від зв'язку дієслова з опорним іменником, у якому вони є незалежними, непохідними.

Прихильники традиційних поглядів на кваліфікацію дієслівних граматичних категорій, крім загальнодієслівних, виокремлюють і часткові, тобто такі, які мають вияв лише в деяких дієслівних утвореннях. До них зараховують категорію часу та зазначають, що вона не властива тільки інфінітиву [2, 101], тоді як у новітніх дослідженнях спростовано наявність цієї категорії і в особових формах дієслова та в дієприкметнику і дієприслівнику [2, 103–105]. Принагідно зазначимо, що дієприкметник і дієприслівник традиційно кваліфікують як

недієвідмінювані форми дієслова, а в новітніх дослідженнях дієприкметник розглядають, з одного боку, у сфері прикметника, а з іншого, – у сфері дієслова; діє при слів никові надано статус віддієслівного прислівника, а відповідно заперечено і наявність у нього власне–дієслівної категорії часу.

Помітні розходження спостерігаємо не лише в термінологічному вираженні понять, пов'язаних із загальними особливостями функціонування граматичних категорій у різних дієслівних утвореннях, а й у визначенні їхньої кількості, граматичного статусу і графемного складу.

Новий етап наукових досліджень у сучасному мовознавстві перелаштовує граматистів на людський чинник у мові, породжує й нові аспекти досліджень, що певною мірою змушує переглядати традиційні положення, зокрема й щодо однозначності поняття та терміна для його позначення, спонукає до роздумів над реальним їхнім значенням, оскільки засвідчене в наукових працях будь–яке значення є авторським і розкриває науковий потенціал дослідника, міркування якого можуть бути аргументовано спростовані або набути нормативного, загальноприйнятого характеру [8].

1.5. Методологія наукового дослідження

Будь-яка наука не може розвиватися без поповнення все новими й новими науковими фактами, без належної уваги до актуальних проблем наукового пізнання. Особливо це набуває актуальності в умовах сучасних глобалізаційних процесів та науково-технічного прогресу в суспільстві.

Для накопичення, аналізу й теоретичного узагальнення наукових фактів необхідні науково-обґрунтовані методи дослідження, які залежать від сукупності теоретичних принципів основою будь-якого наукового дослідження є процес пізнання, який вимагає концептуального підходу на основі певної методології. Лінгвістика як наука протягом історії свого розвитку створила власні, спеціальні методи.

Методами лінгвістичних досліджень займалися багато відомих вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема: І. О. Бодуен де Куртене, Карл Бругман, Вільгельм Вундт, Пилип Федорович Фортунатов, Август Шлейхер та інші.

Кожне наукове дослідження не обходиться без ґрунтовної підготовки до нього. Для проведення дослідження спеціалісту важливо мати уявлення про методи та методологію зокрема. Найчастіше саме з цим пунктом найскладніше приходиться молодим науковцям, які тільки розпочинають свій шлях. Тому що бракує досвіду у застосуванні логічних правил, законів, методів наукового пізнання та нових засобів і технологій [6].

Отже, можна стверджувати що наукове дослідження – це один із видів пізнавальної діяльності, що є процес вироблення нових наукових знань. Це цілий комплекс планових побудов, цілеспрямоване пізнання, всебічне і ґрунтовне вивчення явищ, процесів та їх характеристик.

Під час написання наукового дослідження потрібно враховувати все і концентрувати увагу на головній темі.

Наукове дослідження – це цілеспрямоване пізнання, результати якого виступають у вигляді системи понять, законів і теорій. Характеризуючи наукове дослідження, зазвичай вказують на наступні його яскраві ознаки:

- це обов'язково цілеспрямований процес, досягнення усвідомлено поставленої мети, чітко сформульованих завдань;

- це процес, спрямований на пошук нового, на творчість, на відкриття невідомого, на висунення оригінальних ідей, на нове освітлення розглянутих питань;

- воно характеризується систематичністю: тут упорядковані, приведені у систему і сам процес дослідження, і його результати;

- йому властива строга доказовість, послідовне обґрунтування зроблених узагальнень і висновків.

Об'єктом науково–теоретичного дослідження виступає не просто окреме явище, конкретна ситуація, а цілий клас подібних явищ і ситуацій, їх сукупність.

Мета, безпосередні завдання науково–теоретичного дослідження полягають у тому, щоб знайти загальне у ряду одиничних явищ, розкрити закони, за якими виникають, функціонують, розвиваються такого роду явища, тобто проникнути в їхню глибинну сутність.

Основні засоби науково–теоретичного дослідження [6]:

- сукупність наукових методів, всебічно обґрунтованих та зведених в єдину систему;

- сукупність понять, строго визначених термінів, пов'язаних між собою і утворюють характерну мову науки.

Результати наукових досліджень втілюються в наукових працях (статтях, монографіях, підручниках, дисертаціях і т. д.) і лише потім після їх всебічної

оцінки використовуються в практиці, враховуються в процесі практичного пізнання і в знятому, узагальненому вигляді включаються в керівні документи.

Діяльність людей в будь-якій її формі (наукова, практична і т.д.) визначається цілим рядом факторів. Кінцевий її результат залежить не тільки від того, хто діє (суб'єкт) або на що вона спрямована (об'єкт), але і від того, як відбувається даний процес, які способи, прийоми, засоби при цьому застосовуються. Це і є проблеми методу.

Методи – це шляхи, які направляють дослідника у процесі роботи над його дослідженням. У довідникових джерелах ми можемо знайти багато різнобічних визначень що таке «метод», просто якщо узагальнити їх і виокремити найголовніше, то можна стверджувати, що метод – система інтелектуальних і практичних процедур, які спрямовані на розв'язок певних пізнавальних задач з урахуванням поставленої мети [7].

Метод полягає в тому, що дослідження повинне детально освоїтися з конкретним матеріалом, проаналізувати різні етапи його розвитку та внутрішні зв'язки.

Розвиток методології дослідження – одна із важливих сторін розвитку науки в цілому. Будь-яке наукове відкриття має не тільки предметний, а й методологічний зміст, оскільки це пов'язано із критичним переосмисленням існуючого апарату понять, передумов і підходів до інтерпретації явища чи об'єкта що вивчається.

Методологія науки характеризує компоненти дослідження, його об'єкт, предмет, завдання, сукупність дослідницьких засобів, необхідних для їх розв'язання, а також формує уявлення про структуру і послідовність розв'язання дослідницьких завдань. Отже, методологію в гуманітарних дисциплінах слід розглядати як сукупність теоретичних положень про процес пізнання і перетворення дійсності.

Таке означення поєднує в собі дві групи наукового інструментарію. Перша – містить систему методів пізнання суспільних реалій і є комплексом умов, засобів, приписів, орієнтирів дослідження; друга – містить принципи, методи, засоби, процедуру, що становлять собою технологію перетворення, регуляцію пізнавальної діяльності. Тобто, методологія виконує нормативну і регулятивну функції [7].

В структурі методологічного знання виділяють такі рівні: філософський, загальнонауковий, конкретно науковий і технологічний.

Зміст першого, вищого філософського рівня методології – це загальні принципи пізнання і понятійно–категоріальний склад науки в цілому. Методологічні функції виконує вся система філософських знань.

Другий рівень – загальнонаукова методологія – це теоретичні концепції, які використовуються в усіх або в більшості наукових дисциплінах.

Третій рівень – конкретно наукова методологія, тобто сукупність методів, принципів дослідження і процедур, що використовуються в тій чи іншій науковій дисципліні. Методологія конкретної науки містить у собі як проблеми специфічні для наукового пізнання в даній галузі, так і ті, що висуваються на більш високих рівнях методології, як, наприклад, проблеми системного підходу або моделювання в педагогічних дослідженнях.

Четвертий рівень – технологічна методологія. Це методика і техніка дослідження, тобто набір процедур, які забезпечують отримання достовірного емпіричного матеріалу і його первинну обробку, після якої він може включатися в масив наукового знання. На цьому рівні методологічне знання має чітко виражений нормативний характер [7].

Усі рівні методології утворюють складну систему, в межах якої між ними існує певне підпорядкування. При цьому філософський рівень є змістовою основою будь–якого методологічного знання, визначаючи світоглядні підходи до процесу пізнання і перетворення дійсності. Багаточисельність людської

діяльності породжує різноманіття методів, які можна класифікувати за різними принципами. Загальноприйнятий є поділ всіх методів наукового пізнання на такі великі групи:

1. Філософські методи (аналітичний, феноменологічний, фреймовий тощо);
2. Загальнонаукові;
3. Приватно–наукові;
4. Дисциплінарні;
5. Методи міждисциплінарного дослідження [6].

При написанні магістерської роботи ми починали з використання емпіричних методів. Основними компонентами емпіричного дослідження є спостереження і експеримент.

Завдяки методу спостереження, ми змогли цілеспрямовано отримати знання щодо нашого предмета дослідження та провести причинно–наслідкові зв'язки між джерелами для роботи.

Експериментальна сторона емпіричного методу полягала в порівнянні граматичних категорій двох мов – корейської та української. За допомогою порівняння, ми змогли виявити якісні та кількісні характеристики мов, а також прослідкувати між ними відносини тотожності і відмінності.

Якщо перейти до загальнонаукових методів, то можна виділити такі, як:

1. Аналіз
2. Синтез
3. Абстрагування
4. Узагальнення
5. Індукція
6. Дедукція
7. Системний підхід

Аналіз – метод, який пронизує усе дослідження, від його початку, до кінця. На початку роботи ми розчленовували об'єкт на складові частини з метою їх

самостійного вивчення. Яскравий приклад – написання плану, підбір матеріалу для опрацювання та його аналіз. Наприкінці кожного розділу ми застосовували аналіз для того, щоб виокремити найголовніше та підбити підсумки [5].

Синтез – об'єднання різних сторін, частин предмета в єдине ціле. У третій частині роботи ми розглядали та порівнювали граматичні категорії української та корейської мов із різних сторін, відокремлюючи спільне та відмінне. Саме завдяки синтезу знань, отриманих на основі аналізу, формувалися необхідні та вагомні висновки.

Не менш важливими методами для роботи над дослідженням були індукція та дедукція.

Дедуктивний метод зумовлює перехід у процесі пізнання від загального до конкретного, виведення окремих характеристик. Тобто, для того, щоб стверджувати щось про граматичні категорії, ми починали з розгляду загальних теоретичних понять. Далі аналізували загальні граматичні факти мов та виходили на особливості кожної.

Наступним кроком була індукція – рух думки від одиничного до загального. Оскільки після дедуктивного методу ми виокремили риси певних граматичних категорій в наших об'єктах дослідження, наступним етапом було їх зіставлення, зіставляючи результати, ми приходили до певного загального висновку.

Важливим методом при виконанні дослідження у нашій роботі був типологічний метод – основний метод мовознавчих досліджень, напрямлений на виявлення загальних ознак, мовних закономірностей, а також їх класифікацію.

Типологічний метод характеризується здійсненням аналізу синхронічного стану мов незалежно від їх спорідненості чи віддаленості. Традиційна типологічна класифікація мов здійснена Вільгельмом фон Гумбольдтом [7].

Автор спирався на розробку мовної типології братів А. і Ф. Шлегелів. Вона ґрунтується на загальних принципах граматикизації мов світу – на понятті слова і морфеми, їх співвідношення, способу вираження граматичного значення,

способу об'єднання морфем та позиція словотвірної або словозмінної морфеми відносно кореневої. Усі мови світу Вільгельм фон Гумбольдт поділяє на чотири морфологічних типи:

1. мови аморфні (ізолюючі);
2. аглютинативні;
3. інкорпоруючі (полісинтетичні);
4. флективні (фузійні) (перший, другий і четвертий типи було виділено до нього А. Шлегелем, а полісинтетичний вперше виокремив Гумбольдт) [4].

Метою застосування зіставного методу було виявити ізоморфні та аломорфні риси зіставляваних мов у граматичній системі, поглибити знання про одну з мов на тлі іншої, встановити характерологічні риси та визначити особливості взаємодії мов. Зіставний метод практично застосовується у теорії та практиці перекладу і в методиці викладання іноземних мов. На його основі створюють зіставні граматики мов, порівняльні типології мов та двомовні перекладні й диференційні словники.

Ізолюючі мови – це безафіксні мови коренів, що не мають словозміни, складаються з корневих морфем, граматичне значення виражається переважно за допомогою порядку слів, службових слів і смислового зв'язку.

Аглютинативні мови – такі мови, значення яких передається однозначними словозмінними афіксами, що приєднуються до кореня або основи слова.

Флективні – мови, у яких граматичні значення виражаються системою флексій, де корінь може виступати в кількох варіантах, а словозмінні афікси сполучаються з коренем (усі славянські, германські, балтійські та інші індоєвропейські мови, мови афразійської родини).

Інкорпоруючі мови поєднують аморфні основи–корені у складні комплекси із використанням певних службових елементів. Такі утворення є водночас і

словами, і реченнями, компоненти яких передають зміст головних і другорядних членів речення.

Важливим методом дослідження мов є структурний метод, завданням якого є пізнання внутрішньої організації мови. Цей метод реалізується наступних методиках: в дистрибутивній, безпосередніх складників, трансформаційній і компонентного аналізу.

Дистрибутивний аналіз спрямований на встановлення характеристик і функціональних властивостей мовної одиниці із урахуванням її оточення, представленого одиницями того самого рівня мовної системи.

Дистрибуція (від лат. *distributio* «розподіл») – сукупність усіх оточень, у яких перебуває досліджуваний елемент на відміну від оточень інших елементів. Оскільки оточення кожного елемента є своєрідним, специфічним, неповторним, то на його (оточення) основі можна докладно вивчити досліджуваний мовний елемент.

Основні принципи дистрибутивної методики Л. Блумфільд розробив у 20–х роках ХХ ст., а в 30–50–х роках їх розвинув З. Харріс, якого вважають творцем цієї методики. Деякі одиниці мови мають навіть одиничну дистрибуцію, як, скажімо, українське гайнувати поєднується лише зі словом час, англійське *am* вживається тільки з *I*.

На основі аналізу дистрибуції мовних елементів виділяють дистрибутивні класи. Існує таке дистрибутивне правило: якщо два елементи перебувають в одному й тому самому оточенні, то вони належать до одного класу [7].

Перед лінгвістом у дистрибутивному аналізі стоять такі завдання (їх можна інтерпретувати і як послідовні етапи аналізу): сегментація тексту на одиниці певного рівня (звуки, морфи, слова тощо); ідентифікація виділених одиниць, тобто об'єднання їх у певні класи (фонеми, морфеми, лексеми тощо); виявлення відношень між виділеними класами.

Дуже важливим є врахування дистрибуції у процесі засвоєння слів іноземної мови, денотативний обсяг яких не збігається з їх перекладними відповідниками. Так, скажімо, значення «огрядний» передається різними словами англійської мови залежно від того, кого стосується ця ознака – дитини, жінки чи чоловіка (stout man, але plump woman), значення «високий» передається словом high, якщо йдеться про неістоту (high tree, high mountain), і словом tall, коли це стосується істоти (tall girl, tall youth) Дистрибутивний аналіз є корисним для машинного перекладу (на основі оточення визначають значення багатозначного слова) і для дешифрування невідомих текстів.

В основу аналізу за безпосередніми складниками покладено поступове членування мовної одиниці (слова, словосполучення, речення) на складники, яке продовжується доти, поки не залишаться нерозкладні елементи.

Трансформаційний аналіз – експериментальний прийом визначення синтаксичних і семантичних подібностей і відмінностей між мовними об'єктами через подібності й відмінності в наборах їх трансформацій. Методику трансформаційного аналізу опрацювали і ввели в наукову практику на початку 50-х років ХХ ст. З. Харріс і Н. Хомський. Суть цієї методики полягає в тому, що в основі класифікації мовних структур лежить їх еквівалентність іншим за будовою структу-рам, тобто можливість однієї структури перетворюватися на іншу (наприклад, активна конструкція може трансформуватися в пасивну). Якщо одна з досліджуваних одиниць допускає якусь трансформацію, а інша – ні, то такі одиниці належать до різних класифікаційних рубрик [7].

Трансформаційний аналіз використовують у лінгвістичних дослідженнях синтаксису, морфології, словотвору, лексичної семантики. Трансформаційна методика знайшла застосування в теорії і практиці машинного перекладу [6].

Трансформаційний аналіз знайшов практичне застосування в прикладній лінгвістиці, особливо в автоматичному перекладі (різні синтаксичні конструкції трансформуються в основну, інваріантну, а вже інваріантні перекладаються на іншу мову) й у викладанні рідної та іноземної мов.

Компонентний аналіз – метод встановлення структури значення слова як певним чином організованої сукупності елементарних змістовних одиниць – сем, тобто метод розкладання лексичного значення на семи. Виявляються вони логічним шляхом. Кожна сема у значенні представлена одним або декількома словами.

Головним засобом конкретизації загальних підходів є принципи дослідження. До основних методологічних принципів дослідження належать: принципи об'єктивності, науковості, розвитку та взаємодії, відносності, цілісності, практичності та ін.

Принцип об'єктивності ґрунтується на поточному відображенні дійсності. Він вимагає розгляду процесів та явищ такими, якими вони є, без упередженості, у всьому розмаїтті їх сторін, зв'язків і відносин. Він знаходить своє відображення у використанні фактичних даних, побудові гіпотез, оцінці результатів досліджень.

Принцип науковості полягає у необхідності опису, пояснення та передбачуваності подій та явищ. Науковість виявляється у можливості передбачення подій та їхніх наслідків і на цій основі використання результатів досліджень [8].

Принцип розвитку та взаємодії вимагає, щоб усі явища розглядалися у динаміці з урахуванням різноманітності зв'язків і системності. Загальний механізм та джерело розвитку – це виникнення, єдність, боротьба, вирішення протиріч. Принцип розвитку та взаємодії дає можливість наукового пояснення розвитку складних систем, зокрема, соціально–економічних процесів.

Принцип відносності полягає у пошуку обмежень, порівнянні результатів, визначенні умов їх застосування. Він дозволяє формулювати критерії відбору або оцінок.

Принцип цілісності є необхідною умовою будь–якого дослідження. Система існує тільки у рамках певної цілісності, яку потрібно визначити, знайти межі

того чи іншого явища безумовно, цілісність завжди відносна, її неможливо абсолютизувати, але не можна її ігнорувати [6].

Принцип практичності орієнтує дослідника на практичну значущість результатів дослідження. Ствердження, що практика є критерієм істини, – це реальність будь-якої дослідницької діяльності й один з найважливіших принципів діалектичного підходу.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Мова є основним засобом спілкування між людьми. Вона виконує багато пов'язаних між собою функцій, за допомогою яких люди формулюють свої думки, виражають їх, пізнають світ та передають інформацію, набуту досвідом.

Основною складовою кожної мови є не тільки лексика, а й граматики, якій приділяється багато уваги під час вивчення як своєї, так і іноземних мов. Починаючи з минулого століття було засновано багато мовознавчих студій, які займалися вивченням граматики та її компонентів. Основним завданням мовознавців було розв'язати проблему структурної організації мови, а також розробити нові підходи до аналізу граматичних одиниць.

Дослідження граматичного ладу корейської мови розпочалося ще у XIX столітті в Європі. Увага лінгвістів більшою мірою приділялася опису граматики та частинам мови. При дослідженнях корейської мови науковці виділяли загальні категорії, які були властиві корейській та європейським мовам, оскільки вони керувалися судженнями універсальної граматики.

На основі культурного обміну, розвитку торгівельно–економічних та політичних відносин, значним проривом у дослідженні корейської мови слід вважати роботи науковців XX століття, таких як Олександр Холодович, Густав Рамстедт та Юрій Мазур. Крім детального вивчення структури мови та її компонентів, увага приділялась вивченню граматичних категорій. Вагомим внеском було вісвітлення граматичних категорій, їх структури та функцій.

Досліджуючи історію вивчення української мови, вперше термін «граматична категорія» був згаданий у праці українського мовознавця Олександра Потебні. Його послідовниками були російські лінгвісти, зокрема Олексій Шахматов, Олександр Пешковський, Олександр Реформатський та інші.

Не зважаючи на те, що результати досліджень мовознавців мали багато відмінностей, кожен науковець зробив внесок у дослідження корейської та

української мов, а також вирішив ряд проблем, які допоможуть в опануванні
КОЖНОЮ з мов.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ

3.1. Аналіз граматичної категорії відмінку в корейській та українській мові

Категорія відмінку у корейській мові – це граматична іменникова категорія (іменника, займенника, числівника та/або уподібненої їм одиниці – субстантива), яка позначає, що виступаючий іменник підпорядковується дієслову, прикметнику або іншому субстантиву. Абстрактне значення відмінка визначається:

- самою формою підпорядкованого іменника;
- категоріальним властивостями підпорядкованого слова дієслова, прикметника, іменника;
- характером сполучного елемента, а також (в певних випадках) лексичним значенням цього іменника [14].

Відмінки утворюються приєднанням відмінкових показників (закінчень) до імен, субстантивів або субстантивованих груп слів. Вони є граматичним засобом поєднання імен, а також субстантивованих форм (або груп слів) з іншими словами в реченні. Під приєднанням відмінкового показника ми розуміємо його зв'язаність з тим іменником він надає статус члена речення.

В корейській мові існує 8 відмінків з наступними закінченнями:

- Називний 이/가, 께서
- Родовий 의
- Давальний 에 게, 한테, 에, 로
- Знахідний 을/를
- Орудний 로, 로서, 로써

- Місцевий 에서, 에게서, 한테서, 께서
- Спільний 와/과, 랑, 하고
- Кличний 아,야 [12].

У сучасній українській мові існує сім відмінків: називний, родовий, давальний, знахідний, орудний, місцевий та кличний. Кожен відмінок (грамема) виступає функціональною абстракцією і знаходить свій прояв у відмінковій формі [7]

Відмінки, у протиставленні один до одного, поділяються на 2 групи, до яких входять непрямі відмінки, які дають інформацію про залежність іменника від інших слів (усі відмінки крім називного) та прямий відмінок, який позначає незалежність іменника (називний відмінок).

Досліджуючи відмінки у корейській та українській мовах, ми можемо виокремити як спільні, так і відмінні риси. Прослідкуємо це на прикладі відмінків.

Називний відмінок є показником відносин взаємної залежності підмета з присудком. У корейській та українській мовах він виражає суб'єкта дії. У корейській мові слово у називному відмінку протиставляється, з одного боку, відмінками, які висловлюють об'єктні, обставинні і означальні відносини, та, з іншого боку виступає в якості назви особи, предмета або явища (а за певних умов і в функції деяких членів речення). Наприклад: **아이가 잔다** “Дитина спить”; **시간이 없습니다** “Немає часу”.

В українській мові можна поставити питання для того, щоб визначити у якому відмінку стоїть слово. Порівнюючи, ми можемо сказати, що слова ім'я, ніс, рука, стіл, собака відповідають на питання хто? що? І мають форми називного відмінку. Також в українській мові називний відмінок може виступати об'єктом у пасивних конструкціях. Наприклад: Туман розганявся вітрами по долині, де туман є об'єктом дії, яка виконується суб'єктом вітри.

Родовий відмінок є показником відносин атрибутивної залежності іменника від іменника. Іменники родового відмінку у корейській мові відповідають на питання Кого? Чого?, а в корейській мові мають закінчення – 의. Розглянемо основні значення родового відмінка:

1. Приналежність:

- 아버지의 집 «Батьковий дім» ;
- 나라의 주인 «господар країни»;
- 사람의 그림자 «тінь людини»

В українській мові можна навести такий приклад належності та присвійності: книга сестри, кімната художника, музика Чайковського.

2. Об'єкт дії:

- 그들은 한국어의 보급을 방해하였다 «Вони перешкождали розповсюдженню корейської мови»;
- 도로의 수리 «Ремонт доріг»;
- 조국 보위의 노래 «Пісня про захист батьківщини».

В українській мові також існує поділ на прямий об'єкт дії. Наприклад:

- Прямий об'єкт (із заперечною часткою не): не привітав друга, не помітив іронії, не боятися дощу;
- Прямий об'єкт, який не визначено кількісно: купив меду, приніс води, набери солі [2].

3. Суб'єкт дії виражається тільки у корейській мові:

- 그의 하는 말 «Його слова»;

- 방안에서 할머니의 말 하는 소리가 들렸다 «З кімнати доносилися бабусині слова»;
 - 벽시계의 재깅거리는 소리만 들렸다 «Чулося тільки цокання настінного годинника»;
4. Ознака та якість, які виражаються у корейській мові:
- 그것은 아침의 일이었다 «це було вранці»;
 - 죽음의 타격 «смертельний удар» [14].
5. Кількість: 열마리의 오리 «Десять качок».

Також родовий відмінок в українській мові також можна використовувати у наступних випадках:

- При назвах виміру: кілограм борошна, центнер пшениці;
- При збірній іменниках: група дівчат, загін добровольців;
- При наданні атрибутивної характеристики: світло багаття, звук сирени.

В сполученні з займенником, прикметником та числівником представляє обставинне значення часу: того дня, погожого вечора 2010 року.

Родовий відмінок може представляти обставинні та порівняльно–зіставні значення у сполученні з прийменником: поїхати до Харкова, почорніти від давності, розчарувати до сліз, старший від брата, кращий від усіх.

Давальний відмінок в корейській мові характеризується наявністю об'єктних і обставинних функцій, а в українській – виражає предмет чи особу, на користь яких відбувається дія (віддав квіти сестрі; перерахують кошти дитячому будинку; оголосили наказ робітникам) та відповідає на питання кому? чому?. Давальний відмінок в корейській мові виражає:

1. Непрямий об'єкт, тобто особу або предмет, до якого (або на який) напрямлена дія:

- 꽃에 물을 주다 «Поливати квіти»;
- 그 학생에게 이 책을 전해다오 «Передай цю книгу тому студентові»;
- 내게는 큰 목적이 있다 «У мене є велика мета»;

При іменниках української мови зазначений відмінок може виступати у значенні стосунку, належності, спрямування. Наприклад: послання бійцям, шана композиторові, пам'ятник Хвильовому [11].

Крім цих значень, давальних відмінок в українській мові може виражати особу, якій приписується певний стан: Оксані не сидиться; учням радісно.

2. Місце: 정말 평지에 그렇게 썼어? «В листі дійсно так написано?»;

3. Момент часу:

- 다섯 시에 이교수님과 만나요 «О п'ятій годині я зустрічаюсь з професором Лі»;
- 여름에 왔습니까? «Ви приїхали влітку?»;

4. Напря́м, кінцевий пункт руху: 우리는 집에 돌아간다 «Ми повертаємось додому»;

5. Джерело або причину:

- 이 다리는 작년 홍수에 무너졌다 «Цей міст був зруйнований повенем минулого року»;
- 실패에 낙심하다 «Занепадати духом через невдачі».

Окремим випадком функції причини є вживання давального відмінка діяча (реального суб'єкта дії, джерела дії) при пасивному стані (пасивних дієсловах); наприклад: 친구가 뱀에게 물렸다 «Друга вкусила змія».

Основною функцією знахідного відмінка є вираження прямого доповнення при перехідних дієсловах. В українській мові іменники цього відмінку виражають прямий об'єкт і його значення виступає за участі перехідних слів. Наприклад: завести коня, вибрати журнал, прочитати поему. Основними функціями знахідного відмінку є:

1. В корейській мові – значення простору (при напямому руху):
 - 길을 간다 «йти по дорозі»;
 - 물속을 다니는 군함 «військовий корабель, який плаває під водою»;
2. Спільне значення витраченого часу для корейської та української мов:
 - 열 시간을 잠자다 «Проспати десять годин»;
 - 평생을 고생하였다 «Все життя терпів труднощі»;
 - 공장에서 오년간을 일하였다 «Працював на заводі п'ять років»;
 - Просидів день, навчався рік, проспав декілька годин.

Відмінним значенням у знахідному відмінку української мови є значення місця. Наприклад: спустили на воду, поїхав у Брест.

Додаткові значення зазвичай передаються за допомогою прийменників: працювати за товариша; сильніший за смерть; покласти під ліжко.

Орудний відмінок характеризується наявністю об'єктних і обставинних функцій, а також є одним з найбагатших за складом значень [14].

До об'єктних функцій відносяться позначення:

1. Знаряддя, засобу, матеріалу, за допомогою якого виконується дія:
 - 도끼로 찍다 «рубати сокирою»;

- 붓으로 쓰다 «писати пензлем»;
 - 비행기로 왔다 «прилетіти літаком»;
 - Малювати пензлем, кивнути головою, копати лопатою;
2. Стану чи обставини, за яких відбувається дія: 우리들은 기쁜 마음으로 학교에 갔다 «ми з радістю пішли в школу»;
 3. Характеристики діючої особи: 나를 어머니로 불러다 «Кличте мене мамою»;
 4. Перетворення: 이리하여 나는 고아로 되었다 «Таким чином я став сиротою»;

В українській мові можна навести наступний приклад з подібним значенням: летіти стрілою, жити сиротою, дивитися вовком;

5. Діючого об'єкта (у так званому каузативному звороті з компонентом 하여금): 아버지는 아들로 하여금 책을 읽게 하였다 “Батько змусив сина читати книжку”
6. Ролі, призначення, функції: 그이는 우리들의 대표자로 일하고 있다 «Він працює як наш представник» [16].

До обставинних функцій орудного відмінку в корейській мові відносяться позначення:

1. Напрям: 그는 방안으로 들어갔다 «Він увійшов до кімнати»;
2. Причини або підстави:
 - 무슨 일로 왔습니까? «З якою метою ви прийшли?»;
 - 그는 어제 병으로 결속했다 «Вчора він був відсутній за станом здоров'я»;

3. Моменту часу: 오늘 밤으로 회의를 가지시오 «Проведіть збори сьогодні ввечері».

4. Способу дії: 빠른 속도로 지나갔다 «Промчав на високій швидкості».

У цьому значенні часто використовується орудний відмінок із закінченням – (으)로써 (зазвичай після субстантива на –ㅁ/ –음): 그들은 이렇게 함으로써 우리를 굴복시키려 했다 «Такими діями вони хотіли підпорядкувати нас собі».

Для позначення напрямку вживається також давальний відмінок, який фіксує кінцевий пункт руху. Орудний відмінок вказує тільки напрямок, а саме сторону, в яку направлено рух. У орудного відмінка в цьому випадку переважає, на відміну від давального відмінка, значення напрямку без відтінку мети [11].

Відмінними від корейської мови є наступні значення орудного відмінку української мови:

- Засобу пересування: летіти літаком, пливати кораблем;
- Суб'єкта дії: завдання виконано учнем, затверджений радою план;
- Асоціативне значення: мати з дочкою йдуть;
- Значення обставинної характеристики: не писати роками, працювати місяцями;
- Місця: йти полем, пробиратися лісами;
- Значення предикативної характеристики: стати героєм, бути лікарем, зробитися ледарем;

Форма орудного відмінка у сполученні з прийменником зазвичай виражає багатогранні семантико–синтаксичні значення:

- Об'єктні: їхати з учнем, розмовляти з товаришем;
- Атрибутивні: дівчина з косою;

- Обставинні: перебувати під водою, звернутися з проханням, вийти перед світанком;
- Предикативні: борщ був із сметаною.

Місцевий відмінок в корейській мові має обставинні та об'єктні функції, а іменники мають закінчення – *에서*, яке позначає місце як сферу прояву дії або вихідний пункт дії. Розглянемо наступні приклади:

- *그 학교에서 장학금을 받지 않았어요* «Я не отримав стипендію від цього університету»;
- *이 형태는 동사에서만 쓰인다* «Ця форма використовується тільки у дієсловах»;
- *어제밤 대구서 큰 불이 일어났다* «Вчора ввечері в Тегу була велика пожежа» [28];

В українській мові вираження значення місця можна прослідкувати на таких прикладах: біліти на палубі, розкидати по полю, жити у місті.

Закінчення *-에게서* слугує для позначення:

1. Особи як суб'єкта володіння, тобто носія ознаки, і особи, від якої йде дія:

- *이 세는 나에게서 실업이란 영원히 과거지사로 되었다* «Відтепер для мене безробіття стало фактом, яке пішло в минуле»;
- *이것은 사람에게서 가장 나쁜 버릇이다* «Це найгірша звичка цієї людини»;
- *이거 누구에게서 빌렸습니까?* «У кого ти це позичив?»;

2. Вихідного пункту:

а) місця, від якого починається рух чи відлік простору:

- *어머니가 부엌에서 나왔다* «Мама вийшла з кухні»;

- 평양에서 원산까지 «Від Пхеньяну до Вонсану»;
- 집에서 평지가 옵니다 «З дому надходять листи»

б) особи, від якої йде дія: 동창생에서 평지가 왔다 «Від однокласника прийшов лист».

В українській мові значення місцевого відмінку обмежується вживанням у складі прийменників на, в (у), о (об), по. Місцевий відмінок виражає наступні, відмінні від корейської мови, значення:

- Часу: прийти о сьомій годині;
- Об'єкта: зосередитися на головному завданні;
- Знаряддя дії: грати на гітарі;
- Засобу пересування: приїхати на возі;

Характерною відмінністю є наявність спільного відмінку у корейській мові, якого не існує в українській мові. Спільний відмінок має чотири основні значення:

1. Сполучення, збігу, перерахування;
2. Співучасті, супроводу, спільних дій;
3. Зустрічної дії, суперництва, зіткнення, обміну;
4. Зіставлення, порівняння [21].

Розрізняють два основних випадки вживання спільного з'єднувального відмінку. Зазвичай форму спільного з'єднувального має перший з двох (або все крім останнього) однорідних членів, а другий оформлений показником іншого відмінка (називного, знахідного, родового та ін.), значення якого поширюється на весь ряд однорідних членів.

Спільний співучасті або супроводу вказує на особу (або предмет), яка бере участь в тій ж дії, що і суб'єкт–підмет, або розділяє з ним якість, виражену у присудку. З спільним відмінком в цьому значенні часто вживаються прислівники спільності дії 함께, 같이 «разом», які доповнюють та конкретизують значення відмінка [14].

За допомогою спільного відмінка виражаються супровідні відносини різного типу. В одних випадках відмінок вказує на особу (партнера), яка бере участь у вчиненні дії; наприклад:

- 우리는 친구와 함께 자주 이 길을 다녔다 «Ми часто разом з другом ходили по цій дорозі»,
- 나와 같이 밥을 먹을래! «Ходімо зі мною їсти!».

Спільний зустрічної дії (суперництва) вживається для позначення особи, що бере участь у виконанні даної дії в якості протилежної сторони (контрагента); наприклад: 그는 누군가와 부딪칠뻔했다 «Вона мало не зіткнулася з кимось»;

Спільний зіставлення вказує на об'єкт або особу, з яким зіставляють підмет (або доповнення), і тим самим або уподібнюють його до підмета (доповнення), або відрізняють його від останнього. Найчастіше в цьому значенні спільний відмінок вживається з прикметником 같다 «однаковий, подібний, схожий» або прислівником 같이 «подібно, немов, точно, як», а також з прикметником 다르다 «інший, відмінний, різний», або прикметником 달리 «по–іншому, по–різному, інакше»: 그 집과 신통히도 꼴같이 생겼구나 «Ця будівля дивно схожа на ту будівлю» [23].

Кличний відмінок слугує для вираження звертання, для позначення особи, до якої звертається мовець. Характерною особливістю кличного відмінка української мови є те, що він не вступає в сурядні чи підрядні зв'язки з іншими членами речення і не пов'язується з прийменниками. Ця форма утворюється від

іменників жіночого і чоловічого роду, що позначають істот, осіб або персоніфіковані предмети: діду, Павле, сину, коню, мріє.

Оскільки кличний відмінок позначає особу, до якої звертається мовець, тому цей відмінок мають лише ті іменники, які є назвами осіб. У художньому мовленні кличний відмінок використовується як стилістичний засіб риторичного звертання до предметів або узагальнених понять: Місяченьку! Ходи до нас вечеряти! (Т. Шевченко)

У кличному відмінку корейської мови часто використовуються і іменники, які позначають уособлені неживі предмети. У таких випадках використовується прийом персоніфікації, в результаті якого такі іменники як 바람 «вітер», 별 «зірка» та інші прирівнюються до іменників, які позначають особу; наприклад: 달라, 달라, 밝는 달라 «Місяцю, місяцю, світлий місяцю». Крім того, у іменників з суфіксом -이 (зазвичай в назвах птахів та тварин) показник кличного відмінку заміщує цей суфікс [21]:

- 고양이 – 고양이 (кличний відмінок) «кішка – кішко»;
- 원숭이 – 원숭아 «мавпа – мавпо»;
- 달팽이 – 달팽아 «равлик – равлику».

В українській мові існують невідмінювані іменники. До них належать:

- Іншомовні з кінцевим голосним: меню, журі, кіно, радіо.
- Жіночі прізвища на приголосний та на [o]: Тетяні Коваль, з Оленою Петренко.
- Більшість складноскорочених слів: вступити до ВНЗ, збудувати ГЕС.
- Іншомовні слова, які мають кінцевий голосний: ампула, боа, інтерв'ю, меню, рагу, Токіо, бюро, авто, таксі, кольрабі, парі, Чилі, Перу, аташе, пенсне, Гейне, Дідро, Золя;

- Жіночі прізвища на голосний –о: Марії Демченко, з Олею Боженко, але з Олегом Боженком;
- Абревіатури (США, АТС, ООН).

2.2. Аналіз граматичної категорії часу дієслова у корейській та українській мовах

Мовною реалізацією категорії часу є речення. Речення – це одиниця мови, сформована за граматичними законами конкретної мови і є головним засобом вираження думки. Воно може бути простим і складним.

Головною ознакою речення, що відрізняє його від слів і словосполучень, є наявність предикативності. Предикативність виражається певними мовними засобами, але найбільш поширеною формою є дієслівна форма, в якій знаходять вираз такі граматичні категорії, як час і вид [24, 65].

Граматична категорія часу виражає відношення дії до моменту мовлення. Основою цієї граматичної категорії слід вважати розуміння часу як об'єктивно-реальної форми буття. Усі часи мають чіткі морфологічні ознаки та розрізняються за значеннями.

У корейській мові категорія часу складається з шести форм: теперішнього, який поділяється на інклюзивний, ексклюзивний та нейтральний час, минулого, майбутнього, давньоминулого, припущеного минулого та припущеного давньоминулого часу.

Значення граматичного часу може варіюватися в залежності від типів синтаксичної структури. Крім того, граматичні форманти категорії часу через свою полісемантичність неможливо розглядати поза категорії аспектуальності. Наприклад, так званий суфікс минулого часу може мати відношення до майбутнього часу [13, 45].

У сучасній українській мові дієслова мають чотири часи: теперішній, який поділяється на актуальний та не актуальний час, минулий, майбутній та давноминулий.

Часові значення виражаються в дійсному способі, оскільки наказовий та умовний не мають часової диференціації. Категорія часу виявляється в особових формах і тісно пов'язана з категорією особи. Така безособова категорія, як

інфінітив, не має категорії часу, а дієприкметник і дієприслівник передають її безвідносно до моменту мовлення.

Теперішній час корейської мови характеризується відображенням дії в теперішньому часі, яка включає або виключає момент мовлення. Розглянемо приклади інклюзивного теперішнього часу, який включає момент мовлення:

- 우리는 듣는다 «Ми слухаємо»;
- 이 유리를 어디서 가져왔는지知道吗? «Ти знаєш, звідки привезли це скло?»

Досліджуючи теперішній час корейської та української мов, спільне є те, що аналогом інклюзивного теперішнього часу є актуальний (прямий детермінований) теперішній час в українській мові. Його значення представлене у наступному прикладі:

- Я пишу тобі знову, друже мій (М. Рильський);
- І степом можна йти безвісти і лягти на землю, прикласти вухо до землі – то тільки вмій прислухатися – шумить і гомонить, а коли лягти горілиць і вдивитися у глибоке небо, де пливуть хмарки на синьому повітрі, тоді здається, що сам лежиш у небі, одірвавшись від землі, розсуваєш руками хмари, ростеш під синім повітрям і, вернувшись на землю, бачиш – скільки живих друзів у тебе в степу (Ю. Яновський)

У ексклюзивному теперішньому часі корейської мови момент мовлення завжди виключається з часового діапазону дії. Ексклюзивний час поділяється на футуральний та розповідний [14].

Футуральний теперішній час характеризує факт, вчинення якого очікується або передбачається. Дія у такому випадку відноситься до майбутнього часу:

- 나오면 쏜다! «Вийдеш – стрілятиму!»;

- 나도 너희들의 모임에 참가하지 «Я також візьму участь у ваших зборах»;
- 우리가 도와주다 «Ми допоможемо».

У таких випадках в ролі перемикача часто виступає або умовний дієприслівник, або лексичний показник майбутнього часу. Наприклад:

- 개가 풀을 먹으면 비가 온다 «Якщо ластівки високо літають – погода стане ясною»;
- 제비가 높이 날면 날이 개인다 «Якщо собака їсть траву – буде дощ».

Розповідний теперішній час характеризує певний факт або подію, яка мала місце в минулому. Дія в такому випадку відноситься до минулого. Вживається розповідний теперішній час не в окремих висловлюваннях, а в розповіді, зазвичай на тлі форм минулого часу [12]:

- 그날 밤에 민호는 해가 진뒤에 일을 마치고 집으로 돌아왔다. 초생달이 슴푸레하게 지붕추녀 끝으로 남실거린다 – «Ввечері того дня Мінхо закінчив роботу після заходу сонця і повернувся додому. З–під стріхи даху ледь пробивалося тьмяне світло молодого місяця».

Для реалізації даного значення важливою умовою є контекстне оточення.

Нейтральний теперішній час абстрагується від конкретного часу і не співвідноситься з якимось певним моментом мовлення. Форми нейтрального теперішнього часу мають прикметники, зв'язки і іноді дієслова.

Теперішній якісний час характеризує дію, стан, ознаку, що приписуються суб'єкту як його якість, властивість:

- 상품이 아주 많다 «Дуже багато товарів»;
- 도시에 극장이 있다 «У місті є театр»;

- 이른 아침에 물고기가 잡힌다 «Рано вранці добре ловиться риба».

Неактуальний теперішній час в українській мові передає характеристику постійних станів речей або істот, закономірність, що базується на власному досвіді або традиційній усталеності. Зазвичай цей час використовується у народних прислів'ях, науковому стилі, при описі народних звичаїв та обрядів, у інструкціях та довідниках:

- Вночі тріщить, а вдень плющить (Нар. творчість);
- «Дуби ростуть поволі, неквапливо» (М. Рильський);
- «В епіцентрі логіки стресу... цінує розум вигуки прогресу, душа скарби прадавні стереже» (Л. Костенко)

У вживанні неактуального теперішнього виділяється ще значення теперішньо–минулого і теперішньо–майбутнього часу.

Теперішньо –минулий час переносить дію у план минулого. Це досягається поєднанням дієслова у формі теперішнього часу з прислівниками і прислівниковими словами, наприклад [14]:

- «Я бачу мільйони людей, що пересуваються по дорогах і полях, тягнуть на собі гармати і міномети, я чую гуркіт танків, які ринули з вихідних позицій у бій, наді мною ревуть мотори літаків, що йдуть на поземному льоті, мені пахнуть постріли і вибухи, солдатські чоботи і кров, розорана бомбами земля, і я чую різкий аромат стоптаного полину – це те, що відбувалося тут ще торік» (Ю. Яновський).

Ця часова форма відома ще під назвою теперішнього історичного і є характерною для розповідей про минулі події.

Різновидом теперішньо–минулого часу є і теперішній живописний, який має спільні ознаки та функції з неактуальним теперішнім часом української мови. Він вживається для опису картин природи, обставин, за яких відбувається дія, наприклад:

- «Раненько вдосвіта ви берете рушницю, весло, кошика, де покажкуче крякуха, і йдете на Кримасове озеро... Ви довгенько ходите понад осокою, вдивляєтесь, шукаєте, де прим'ята осока... Ось вона! Чавкають чоботи, які ви з трудом витягаєте з баговиння, видираєтесь на купину і потім, з купини на купину перестрибуючи, наближаєтесь до очерету... Ось і човен. Виштовхнувши човна на глибоченьке місце, ви сідаєте й правуєте на озеро...» [11].

Значення минулої дії може підсилюватися частками «було, бувало»: «Як була я малою, було не раз сниться, що моя мати чеше мені коси, влітає червоні кісники, вбирає мене в квіти та стрічки, голубить та жалує мене» (І. Нечуй–Левицький).

Теперішній панхронічний час в корейській мові означає сталість дії, стану як позачасової дієслівної ознаки. Широко використовується в формулюваннях законів, правил, теорем, в прислів'ях і приказках:

- 물이 얼면 얼음이 된다 «Коли вода замерзає, вона перетворюється на лід»;
- 바늘 가는 데 실 간다 «Куди голка, тужи й нитка» [23].

Основними значеннями майбутнього часу в корейській мові є власне майбутній час, презентне гіпотетичне майбутнє та претеритне гіпотетичне майбутнє. Власне майбутній час характеризує дію, стан або ознаку в майбутньому, які відносяться до першої або другої особи:

- 자, 나는 가겠소 «Ну, я піду»;
- 언젠는 내 말을 들겠소 «Тепер ти будеш слухатись мене?».

Презентне гіпотетичне майбутнє позначає передбачувану дію, стан або ознаку в теперішньому часі, що відноситься до третьої особи.

Збіг з моментом мовлення визначається по контексту, а також по лексичним показниками теперішнього часу. Гіпотетичність підсилюється завдяки модальним словам.

Претеритне гіпотетичне майбутнє означає передбачуваність дії, стану або ознаки в минулому часі:

- 그들은 말할 기운조차 없는 꼴을 보면 도무지 딱해 못 보겠다. 가까운 동리 학생들은 동생들을 업고 왔다 «Було, мабуть, дуже жалісно дивитись на них, не спроможних вимовити й слова. З найближчих поселень прийшли учні, несучи за спиною своїх братів та сестер»

Минулий час позначає дію, що відбувалася або відбулася до моменту мовлення:

- 그 사람은 이야기를 계속했다 «Ця людина продовжувала говорити»;
- 그 새는 다시 물속으로 들어갔습니다 «Ця птаха знову пірнула у воду»;
- 그날도 오늘처럼 날이 좋았다 «У той день, як сьогодні, була гарна погода».

Форми минулого часу української мови утворюються від основи дієслів доконаного і недоконаного виду. Показником минулого часу є суфікс –л– та його фонетичний варіант –в– (–у–), які приєднуються до основи інфінітива [24].

Дієслова недоконаного виду в минулому часі переважно означають дії, які виконувались у минулому й не пов'язані з моментом мовлення в теперішньому часі. Наприклад:

- Транспортна магістраль, що вела з Подолу на Печерськ, відома з найдавніших часів під назвою Старої дороги. Від заснування Печерського монастиря та заміської князівської резиденції у Берестовому між власне

Києвом і цією околицею підтримувалися найтісніші зв'язки. Та міською вулицею вона стала вже у XVIII столітті.

Дієсловами минулого часу доконаного виду властива результативність дії, її завершеність: писав – написав, робив – зробив, відповідав – відповів. Дієслова минулого часу означають дію, що почалася до моменту мовлення про неї, але її результат має продовження тепер [29]. Розглянемо наступний приклад:

- Минуло трохи більше року, як землетрус обернув пишну Мессіну в грудю каміння... Ступивши на землю, я сподівався стрінуги тишу і холод великого кладовища і був здивований дуже, коли побачив осла з повними кошиками на спині, що переступав обережно через каміння розмитого бруку, тримаючись холоду від зруйнованих стін прибережних будинків» (М. Коцюбинський).

Додатковими значеннями минулого часу в корейській мові є минулий результативний та розширений минулий час. Минулий результативний час позначає дію, яка завершилась у минулому, а результат діє у теперішньому часі:

- 이것 봐라, 꽃이 피었다 «Подивись, квіти розпустилися»;
- 옷이 다 젖었습니다 «Весь одяг став мокрим».

Розширений минулий час має позачасове значення, включає в себе момент мовлення та позначає стан, в якому знаходиться суб'єкт в момент мовлення:

- 살았네! «Живий!»;
- 봄은 아직 멀었다 «До весни ще далеко»;
- 오늘은 일기가 흐렸습니다 «Сьогодні похмуро»;

Майбутній час української мови означає дію, яка здійсниться або триватиме після розмови про неї:

- Завтра вдень я піду на збори викладачів, а ввечері на мене чекає грандіозна вистава «Есмеральда» за участі прима–балерини Національного академічного театру опери та балету України імені Тараса Шевченка;
- Я на гору круту крем'яную буду камінь важкий підіймать і, несучи вагу ту страшную, буду пісню веселу співать (Леся Українка).

Форми майбутнього часу можуть виражати тривалу або обмежену дію зі вказуванням на її завершеність. Від основ дієслів недоконаного виду творяться аналітична та синтетична форми майбутнього часу [27].

Аналітична (складена) форма утворюється шляхом додавання допоміжного слова «бути»: буду співати, буде грати, будемо читати, будете боротися.

Синтетична форма утворюється за допомогою суфікса –м–: казатиму, читатимуть, співатиме.

У формі майбутнього часу значення виражається основою дієслова, допоміжним дієсловом або суфіксом, який походить від нього.

Давньоминулий час позначає дію у минулому, яка закінчилась перед іншою дією у минулому, і у корейській мові поділяється на аористичний давньоминулий та віддалений давньоминулий час.

Аористичний давньоминулий час позначає дію, яка мала місце в минулому. Аористичне значення форми проявляється в тому, що дія позначається як процес, який відбувався чи відбувся у минулому враховуючи те, що результат цього процесу роз'єднаний з планом теперішнього часу:

- 어느날 태민이는 관식의 집으로 저녁마실을 갔었다 «Одного вечора Темін прийшов до Квансіка в гості»;
- 당신에게 집에서 정화가 왔었다 «Вам телефонували з дому».

Віддалений давньоминулий час позначає дію, яка була розташована і більш–менш віддаленому минулому:

- 지난해 구라과의 넓은 지역에는 전례없는 가뭄이 휩쓸었었다 «Минулого року великі території Європи були захоплені безпрецедентною посухою»;
- 몇해전에 오염된 강물을 음료수로 사용한 결과 스페인에서는 근이천명이 죽었었다 «Декілька років тому в результаті вживання забрудненої води як питної, в Іспанії загинуло близько двох тисяч людей»

Дистанційність зазвичай підкріплюється лексичними показниками.

Позаминулий час позначає дію, яка відбулася в минулому перед іншою дією, згаданою в контексті раніше або пізніше даної дії. Наприклад:

1. Іншу дію згадано раніше даної дії: 어제 비행기로 우리 대표단이 모잠비크에서 돌아왔다. 이에 앞서 대표단이 우간다공화국을 방문하였었다 «Вчора наша делегація прилетіла з Мозамбіку. Перед тим делегація відвідала Республіку Уганда».
2. Іншу дію згадано пізніше даної дії: 그때 유미림은 집에 혼자 있었다. 수웅은 출근했었고 성은이 역시 유치원에 가고 없었다 «В той час Ю Мірім була одна вдома. Суун пішов на роботу, Сонин не було теж – вона пішла до дитячого садку» [14].

У таких випадках передування іншій дії визначається за допомогою контексту.

Давньоминулий час в українській мові в більшості випадків утворюється від дієслів доконаного виду аналітичним способом – за допомогою додавання допоміжного слова «бути» у формі однини та множини. Наприклад: написав був, подзвонила була, прийшли були.

Додатковим значенням давньоминулого часу сприймається зіставлення в реченні двох або більше дій. Наприклад:

- Був позабував товаришів – тепер пригадав;
- Олена часто, було, дивилась понуро, спускала очі в землю;

- Було тобі, моя мати, цих брів не давати, та було тобі, моя мати, щастя й долю дати» (Народна пісня).

Давньоминулий час властивий художньому і розмовному стилям мови та не вживається у діловому, науковому та публіцистичному стилях.

Припущений минулий час позначає припущену закінчену дію в минулому. Гіпотетичність підсилюється модальними дієсловами, а лексичні показники, зазвичай, позначають завершеність дії [23]:

- 그럼 돈을 많이 벌었겠소그러! «Грошей, мабуть, багато заробив»;
- 이 한 이삭이 처음에는 조 한 알아였겠지요? «Цей колос, напевно, був спочатку одним зернятком проса, чи не так?».

Особливою формою позаминулого часу є форма зі значенням «звично повторюване минуле», наприклад:

- 너 그때 나를 속였됐구나 «Ти тоді обманював мене»;
- 사정이 그렇게 됐됐어요 «Так склались обставини».

Передбачуваний позаминулий час позначає можливу закінчену дію, що мало місце в більш–менш віддаленому минулому, наприклад: 그때 그는 나를 가만히 두었었겠다 «Тоді він, мабуть, залишив би мене у спокої»

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

Оскільки останнім часом корейська культура та мова стають все більш впливовими серед молоді на території України, більш детальне дослідження граматики корейської та української мов є важливим для подальшого її опанування тим, хто її вивчає.

У цьому розділі нами було проаналізовано функціонування граматичних категорій відмінку та часу, розглянуто варіанти класифікацій їх класифікацій на основі праць відомих корезнавців. Як було викладено вище, до цих пір серед як корейських граматистів, так і європейських корезведів немає єдиного погляду як на термінологію, так і на класифікацію граматичних категорій. При цьому корейські лінгвісти дотримуються зовсім іншого підходу. Дана обставина спонукала нас проаналізувати існуючі класифікації граматичної категорії відмінку іменника та категорію часу дієслова. Вивчення даної проблематики представляється вкрай актуальним в світлі того, що питання типології граматик корейської та української мов недостатньо повно висвітлено в існуючих підручниках корейської мови і вимагає більш глибокої розробки з урахуванням традицій корейських лінгвістів.

Нами було розглянуто функціонування граматичних категорій відмінку та часу в реченнях та словосполученнях корейської та української мов. В процесі нашого дослідження було виділено спільні та відмінні риси у граматичних категоріях двох мов.

ВИСНОВКИ

У нашій роботі було проведено поглиблене дослідження граматичних категорій у корейській та українській мовах.

В ході роботи було виконано наступні завдання:

1. Розглянуто граматичні категорії як невід'ємну складову граматики кожної мови.
2. Досліджено історичний розвиток та мовознавчі праці, які стосуються граматичних категорій.
3. Визначено особливості структури граматичних категорій корейської та української мов.
4. Розглянуто варіанти класифікації граматичних категорій корейської мови на основі праць Юрія Мазура, Олександра Холодовича, Сонг Хоміна та Густава Рамстедта.
5. Розглянуто варіанти класифікації граматичних категорій української мови на основі праць Олександра Потебні, Іллі Кучеренко, Миколи Плюща та Станіслава Карамана.
6. Проведено аналогію між двома мовами, визначено спільні та відмінні риси.

Методологічною і теоретичною основою дослідження стали наукові роботи таких авторів як Юрій Мазур, Олександр Холодович, Сонг Хомін та Густав Рамстедт.

Таким чином було з'ясовано, що структура корейської граматики свого роду унікальна, та немає аналогів у мовах інших країн світу.

У корейській мові головні слова або фрази передують іншим словам без винятку: прикметники передують іменникам, прислівники передують дієслову і т.д.

Поки що, як серед корейських граматистів, так і серед європейських корееведів немає єдиного погляду на термінологію і на класифікацію граматичних категорій. Питання граматичного ладу недостатньо повно освячено в існуючих підручниках корейської мови і вимагають глибокого вивчення. Дана робота

присвячена проблемі аналізу існуючих класифікацій граматичних категорій іменника та дієслова, представлених мовознавцями Кореї, України та стран Європи, а також виявлення принципів їх класифікації. В роботі також розглянута проблема залежності конструювання словосполучень та речень від граматичних категорій відмінку іменника та часу дієслів.

Нами було розглянуто функціонування відмінкових та часових форм в реченнях корейської та української мов.

Також нами були проаналізовані умови, за яких використовується той чи інший відмінок або час. Нами були наведені приклади, у яких можна було чітко прослідкувати те, з яких обставин і в якому контексті використовувались обрані до розгляду граматичні категорії.

Присутність в корейській мові стилів мовлення (офіційно–ввічливий, неофіційно–ввічливий, фамільярний стилі) за висловом ввічливого ставлення і їх реалізація у мовленні показує наявність інших граматичних форм присудка. Крім того, присудок займає місце в кінці речення, що зумовлює його як основу для завершальних афіксів. Завершальні афікси, в свою чергу, є граматичними показниками речення, що реалізують різні цілі висловлювання і стилів мовлення, а також беруть участь при передачі емоційно–експресивної семантики речення.

Під час нашого дослідження були використані наступні методи:

1. Метод спостереження, завдяки якому ми отримали потрібні знання щодо нашого предмета дослідження та змогли провести причинно–наслідкові зв'язки між матеріалом для роботи.

2. Описовий метод, яким було оформлено інформацію нашого дослідження.

3. Типологічний метод, за допомогою якого був здійснений аналіз синхронічного стану мов.

4. Зіставним методом було досягнуто виявлення характерних особливостей граматики корейської та української мов, а також було визначено спільні та відмінні риси.

Оскільки не тільки культура, музика, мистецтво, а й вивчення корейської мови у наш час та в Україні стрімко розвивається, нами було досягнуто більш

детальної порівняльної типології граматичних категорій корейської та української мов.

Результати цього дослідження можуть використовуватись при вивченні як мови, так і теоретичної та практичної граматики корейської та українських мов.

АНОТАЦІЯ

각 언어는 특정 사람들의 재산입니다. 그것은 가장 강력한 의사 소통 수단이자 사고의 도구 일뿐만 아니라 사람들의 정신, 역사 및 사람들의 문화 존재에 필요한 조건이기도 합니다. 언어는 성격을 영적으로 형성하는 수단입니다.

그것은 이전 세대의 역사적 경험, 민족 집단의 고유 한 정신, 영적 유산을 기록합니다. 과거와 현재의 사람을 더 잘 이해하는 데 도움이 됩니다. 게다가 언어는 사람들을 통합하는 수단 인 중요한 국가 건설 요소입니다.

다른 과학과 마찬가지로 언어학의 출현으로 실질적인 요구 (문해 훈련, 구어 및 문어의 문화 숙달, 외국어 학습 등)가 발생했습니다. 그것은 나중에 광범위한 학문 체계로 발전했습니다.

언어학의 목적은 인간의 언어입니다. 이 과학의 주제는 언어의 본질과 본질, 구조, 구조, 언어 시스템 구축, 언어 기원, 언어 변화, 이러한 변화의 요인, 작문의 출현과 발달, 유형, 언어 간의 의사 소통의 확립입니다.

언어의 글쓰기, 분류 및 유형론, 대조, 언어 가족 및 가족 강조. 언어학은 인간의 언어를 전체 및 기존의 모든 특정 언어로 다양한 형태의 개별 구현 형태로 검사합니다. 오늘날 언어학은 단일 과학이 아니라 다양한 각도에서 언어를 검사하고 다양한 구성 요소를 연구하는 관련 과학 모음입니다.

언어는 인간의 의사 소통에 기여하는 특정 기능을 수행하는 사회적 현상입니다. 언어학 연구에서 정보, 의사 소통, 정서적,인지 적 기능의 통일성을 결정합니다. 정보 기능은 언어는 사람들이 자신의 존재 과정에서 축적 한 모든 지식을 알고 수집하고 처리하는 수단이라는 것입니다. 이 기능의 종류는 정보 보존 기능, 접촉 기능, 문화적 가치 등록 기능입니다.

언어 학습의 주요 목표는 어휘 및 문법 구성입니다. 문법을 공부하는 동안 언어 학자들은 문법 범주 분야의 연구에 큰 관심을 기울였습니다. 언어 범주 중

하나는 균질의 의미로 결합 된 상호 반대되는 일련의 문법 단어 형식의 시스템으로 해석됩니다.

이 석사 논문은 한국어 및 우크라이나어 문법 기반 연구의 특징, 기능, 차이점 및 역사를 탐구합니다.

문법 범주는 일반적인 의미와 병렬 식인 공식적인 표현으로 통합 된 일련의 형식입니다. 우리는 수의 범주를 일반적인 의미론에 기초한 언어 단위를 결합하기 때문에 문법 범주라고 부릅니다. 이 조합에는 단수형과 복수형의 문법적 의미가 있으며, 이는 특별한 결말로 공식적으로 표현됩니다.

한국어 문법 연구는 19 세기 유럽에서 시작되었습니다. 언어 학자들의 관심은 문법과 언어의 일부에 대한 설명에 크게 주어졌습니다. 한국어 연구에서, 학자들은 보편적인 문법에 따라 한국과 유럽 언어에 고유 한 일반 범주를 구별했다.

문화 교류, 무역, 경제 및 정치 관계의 발전에 기초하여 알렉산더 콜로도 비치, 구스타프 램 스테 트, 유리 마주 르와 같은 20세기 학자들의 연구는 한국학 연구에서 중요한 돌파구로 여겨 져야한다. 언어 구조와 구성 요소에 대한 자세한 연구 외에도 문법 범주 연구에주의를 기울였습니다. 중요한 기여는 문법 범주, 구조 및 기능의 범위였습니다.

우크라이나 언어의 역사를 살펴보면 "문법 범주"라는 용어가 우크라이나 언어 학자 Alexander Potebnya의 작품에서 처음 언급되었습니다. 그의 추종자들은 Alexey Shakhmatov, Alexander Peshkovsky, Alexander Reformatsky 등을 포함한 러시아 언어 학자였습니다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильев А. Г. Об одном типе не элементарных предложений в корейском языке // Исследования по филологии стран Азии и Африки. Л., 1966. – 31с.
2. Вихованець І.Р. Частини мови в семантико–граматичному аспекті. – К.: Наук. думка, 1988. – 256 с
3. Грамматика общая и рациональная... [Пор–Рояля] [Текст] / написанная Антуаном Арно и Клодом Лансло ; с прил. заметок Ш. Дюкло, [пер. с фр. , коммент. и послесл. Н. Ю. Бокадоровой, общ. ред. и вступ. ст. Ю. С. Сиепанова]. – М. : Прогресс, 1990. – 272 с. : портр. – Пер. вид. : Grammaire générale et raisonnée. – Paris, 1664.
4. Гумбольдт Вильгельм фон. Избранные труды по языкознанию / В. фон Гумбольдт. – М. : Прогресс, 1984. – 398 с.
5. Е. Л. Рудницкая // Хван Со–Гён. – Конструкции с классификатором и аппроксимативные конструкции в корейском языке: грамматические свойства и семантические характеристики, [монография]: Урало–алтайские исследования. № 2 (3). 2010. – 72 с.
6. Загальне мовознавство [Текст] : підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ / М.П. Кочерган. – 2.вид., випр. і доп. – К. : Видавничий центр "Академія", 2006. – 463 с. – (Серія "Альма–матер"). – Бібліогр.: с. 405–415.
7. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
8. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2–ге вид. випр.. та доп. Навч. посіб.– К.: Центр учбо– вої літератури, 2011. – 144 с.
9. К. Б. Куротченко // М.В. Леонов // Ю.И.Швецов. – Корейский язык. Учебное пособие. Изд. Москва, 2005.– 253 с.

10. Куротченко К.Б., Леонов М.В., Щецов Ю.И, Корейский язык: Учебное пособие. – М.: Издательство М, 2005. – 253 с.
11. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія / І. К. Кучеренко. – [2-е вид., уточ. й доп.]. – Вінниця : “Поділля –2000”. – 2003. – 464 с.
12. Ким Г. Н. Научно–справочное издание “Республика Корея» / Г. Н. Ким. – Астана. – 987 с.
13. Лим Су. Корейские народные изречения. М., 1982.
14. Мазур Ю.Н. Грамматика корейского языка (Морфология. Словообразование). Теоретический курс./Издание подготовлено Л. Р. Концевичем при участии Мун Хесук. М.: Международный центр корееведения МГУ – Издательский дом "Муравей–Гайд", 2001. – 330 с.
15. Никольский Л.Б. Корейское словосочетание как типологическая единица // Лингвистическая типология и восточные языки. М., 1965.
16. Очерк грамматики корейского языка (Учебное пособие для вузов). Изд–во лит–ры на иностр. языках, 1954
17. Перебийніс В.С. Деякі закономірності в розвитку термінологічної лексики / В. С. Перебийніс // Мовознавство. – 1974. – №4. – С. 3–7.
18. Пешковский А. А. Русский синтаксис в научном освещении / А.А.Пешковский. – М. : Учпедгиз, – 1956. – 511 с.
19. Поппе Н.Н. Урало–алтайская теория в свете советского языкознания. // Известия АН СССР, ОЛЯ, 1940, №3
20. Потевня А. А. Из записок по русской грамматике / А. А. Потевня. – М. : Учпедгиз, 1958. – Т. 1–2. – 536 с.
21. Рамстедт Г., Грамматика корейського языка. – М.: Издательство иностранной литературы., 1951. – 230с.

22. Реформатский А. А. Введение в языкознание / А. А. Реформатский. – М. : Учпедгиз, 1955. – 265 с.
23. Рудницкая Л.Е. Базовые синтаксические структуры корейского языка и его типологическое своеобразие. 2013. –47 с.
24. Савченко О. Н. Про граматичну форму слова і граматичну категорію / О.Н. Савченко // Українська мова в школі. – 1951
25. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля–К, 2006. – С. 644–645
26. Скрипник Ю.Д. Особливості корейського мовного етикету та проблема перекладу його форм українською мовою // Записки з українського мовознавства. – Одеса “Астропринт”, 2005. – Вип. 15. – С. 29–37.
27. Сучасна українська літературна мова [Текст] : навч. посіб. / [С. О.Караман та ін.] ; за ред. С. О. Карамана. – [К.] : Літера, [2011]. – 560 с.
28. Холодович, А.А. Очерк грамматики корейского языка. Изд. лит. на ин. яз.: Москва, 1954.– 319 с.
29. Черемисина М.И. Теоретические проблемы синтаксиса и лексикологии языков разных систем. – Новосибирск: Наука, 2004. – 896 с.
30. Шахматов А. А. Синтаксис русского языка / А. А. Шахматов. – [2-е изд.]. – Л., 1941. – 456 с., с. 420
31. Языки мира: Монгольские языки. Тунгусо–манчжурские языки. Японский язык. Корейский язык. — М.: Издательство «Индрик», 1997. – 408 с.
32. Ярошевич І. А. Терміни «граматичне значення», «граматична форма», «граматична категорія» в науковому доробку І. К. Кучеренка / І. А. Ярошевич // Українське мовознавство : [міжвід. наук. зб.]. – К. : Вид. дім Дмитра Бурого, 2004. – Вип. 29–30. – С. 158–16

33. Ahn, Hee Don(1988). "Preliminary Remarks on Korean NP," // Baek, Eung Jin(ed.)(1988). Papers from the Sixth International Conference on Korean Linguistics. Univ. of Toronto, July 21–23, 1988. Seoul: Hanshin Publishing Co. – 435 p.
34. Bak, Sung–Yun(1981). "Studies in Korean Syntax"(dissertation, U. of Hawaii). – 25 p.
35. Chang, Suk–Jin (1982b) "Non–Standard Questions: Polarity and Contrast," //Language Research, 18–1. – 500 p.
36. Chang, Sun (1977). "Korean Reflexive Pronoun ~Caki and its Referent NP's Point of View," // Language Research, 13–1. – 124 p.
37. Cho, Jae Ohk /J. Morgan . "The Interaction of Syntax and Morphology in Korean VP Coordination" // Kuno, S. et al.(eds.) Havard Studies in Korean Linguistics II: Proceedings of the 1987 Harvard Workshop on Korean Linguistics(Harvard WOKL–1987). Seoul: Hanshin Pub. Co, 1987.– 201 p.
38. Kang, Young–Se // Korean Syntax and Universal Grammar (dissertation, Harvard Univ. Seoul: Hanshin Publishing Co, 1986.– 50 p.
39. Kang, Young–Se(1986). // Korean Syntax and Universal Grammar (dissertation, Harvard Univ. Seoul: Hanshin Publishing Co. – 101 p.
40. Kim, Jong–Yule(1974). "Basic Structures and Transformational Derivations of Complex Sentences in Korean"(dissertation, Columbia U.). – 235 p.
41. Kim, Nam–Kil(1974b). "Studies in the Syntax of Korean Complementation"(dissertation, U. of Washington). – 45 p.
42. Lee Jung–ho. Topics in Korean Syntax with Notes to Japanese. Seoul, Jonse University Press, 1974. – 19 p.
43. Lee, Hong–Bae(1970). // A Study of Korean Syntax(dissertation, Brown U.). Seoul: Pan Korea Pub. Co. – 73 p.

44. Lee, Kee-Dong(1981b). "The Meanings of Postpositions in Korean," //Linguistic Journal of Korea, 6-2. - 67 p.
45. Martin S., Korean morphophonemics, Bait., 1954
46. Song, Jae Jung, 1958-The Korean language : structure, use and context / Jae Jung Song. - 87 p.
47. 권영민. 한국현대문학대사전 / 권영민. - 서울: 서울대학교출판사, 2011. - 322 c.
48. 권오경. 한국문학의 이해(외국인을 위한) / 권오경. - 부산: 부산외국어대학교출판부, 2015. - 268 c.
49. 국립국어원. 방언 이야기 / 국립국어원., 2007. - 411 c.
50. 김영승. 전라도 사투리엔 맛이 있다 / 김영승. - 서울, 2012. - 131c.
51. 노제운. 구비구비 사투리 옛이야기 / 노제운. - 서울, 2007. - 135 c.
52. 김진용. 전라도 방언 연구 / 김진용. - 서울, 2014.
53. 김동인. 작품집 5 / 김동인. - 서울: 출판사:STUDIO1319, 2014. - 210 c.
54. 김태준. 한국문학의동아시아적시각 2 / 김태준. - 서울: 집문당, 1999. - 374 c.
55. 김현주. 단재 신채호 소설 <꿈하늘>에 대한 정신분석학적 연구 / 김현주. // 韓民族語文學. - 2013. - №65. - C. 539-569.
56. 문한별. 한국 근대 소설 양식의 형성과정 연구 : 전통 문학 양식의 수용과 대립을 중심으로 : дис. докт. фил. наук / 문한별. - 서울, 2007. - 157 c.
57. 바다생각. 이인직 신소설 『혈의 누』와 『귀의 성』 감상기 [Elektronniy resurs] / 바다생각 // 문학의 창. - 2009. - Режим доступа до ресурсу:

[https://m.blog.naver.com/PostView.nhn?blogId=cic525&logNo=30049121918
&proxyReferer=https%3A%2F%2Fwww.google.com.ua%2F](https://m.blog.naver.com/PostView.nhn?blogId=cic525&logNo=30049121918&proxyReferer=https%3A%2F%2Fwww.google.com.ua%2F).

58. 윤병로. 한국 근.현대 문학사 / 윤병로. - 과주시: 한국학술정보(주), 2001.
- 356 c.
59. 윤주필. 한국의 방외인 문학 / 윤주필. - 서울: 집문당, 1999. - 496 c.